

DEPARTEMENT OMGEVING

Ter attentie van dhr. Tom De Saegher, afdelingshoofd
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en – Projecten
Koning Albert II-laan 20 bus 8,
B-1000 Brussel

dossiernummer

datum van ontvangst

WALDEN

Wouden, Akkers en Landschappen langsheen de Dijlevallei Ecologisch laten Netwerken

Aanvrager: Provinciebestuur Vlaams-Brabant

Uw kenmerk : PRJ-2020-002-SP WALDEN

Datum : 9 juli 2020

RICHTLIJNEN BIJ HET INVULLEN

- Dit aanvraagformulier moet digitaal worden ingevuld. Het ondertekende aanvraagformulier wordt in digitale vorm verzonden naar strategische.projecten@vlaanderen.be **tot en met vrijdag 17 juli 2020**, ook de bijlagen bij de aanvraag worden digitaal overgemaakt.
- De aanvrager moet de aanvraag digitaal ondertekenen, ofwel via een digitale handtekening ofwel wordt de handtekening op de aanvraag gescand.
- Het tweede deel van het formulier betreft een tabel voor de financieel-administratieve gegevens.
- Alle direct bij de projectstructuur betrokken actoren kunnen de aanvraag mee onderschrijven Een beslissing van een beleidsorgaan (gemeenteraad, provincieraad, raad van bestuur) mag een handtekening vervangen. Actoren die in de aanvraag worden vermeld maar die de aanvraag niet hebben ondertekend zullen bij de beoordeling worden beschouwd als deel van een bredere organisatiestructuur (stuurgroepen, werkgroepen, planningsteams,...). De mate dat een project wordt gedragen (gestaafd door ondertekening en door beslissingen) betreft één van de doorslaggevende criteria.
- Het aanvraagformulier moet een volledig en beknopt beeld geven van de essentie van de aanvraag. Tenzij hierna uitdrukkelijk vermeld, worden eventuele bijlagen niet als essentieel onderdeel van de aanvraag beschouwd en dus niet als beoordelingsgrond meegenomen. Het gebruik van relevant beeldmateriaal in het formulier wordt aangemoedigd.
- **NOOT:** voor [projecten die al eerder een subsidie als strategisch project ontvingen](#), is het noodzakelijk dat de realisaties van die eerdere periode worden beschreven. Het gaat bv om een overzicht van de concrete output, resultaten op het terrein, akkoorden over gebiedsprogramma's/

masterplannen/inrichtingsschetsen,... . Daarnaast en vooral moeten de nieuwe accenten worden benadrukt, zodat duidelijk wordt welke de meerwaarde is van de nieuwe aanvraag.

OPGELET!

Er zal voor deze oproep een interactief moment worden gepland tussen de aanvragers en de beoordelingscommissie. Elke aanvraag wordt kort (ca. 10 min.) even toegelicht, erna kan de beoordelingscommissie enkele vragen stellen.

Dit moment zal doorgaan op donderdag 1 oktober of vrijdag 2 oktober 2020, afhankelijk van het aantal aanvragen.

INDIENINGSTERMIJN TOT EN MET 17 JULI 2020

BIJKOMENDE RELEVANTE ENGAGEMENTEN, VERKLARINGEN, BESLISSINGEN, OVEREENKOMSTEN OF CONTRACTEN KUNNEN WORDEN NAGEZONDEN TOT EN MET 11 SEPTEMBER 2020

VOOR VERDERE INFORMATIE OVER DE STRATEGISCHE PROJECTEN

omgeving.vlaanderen.be

Departement Omgeving – Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en – Projecten

Gerard Stalenhoef – Jana Van Hoyweghen – Stijn De Coutere

Ferarrisgebouw - Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel

Telefoon: 02 553 11 71 - Fax: 02 553 83 85

strategische.projecten@vlaanderen.be

Subsidiëring van strategische projecten in uitvoering van het RSV

Geef een samenvattende beschrijving van het strategisch project

Gemeenten Oud-Heverlee, Huldenberg, Bertem en Leuven, provinciebestuur Vlaams-Brabant en het Agentschap voor Natuur en Bos en departement Omgeving van de Vlaamse overheid slaan voor 3 jaar de handen in elkaar om via een Strategisch Project de open ruimte tussen het Meerdaalwoud en het Zoniënwoud, met het landbouwplateau van Duisburg en de valleien van Dijle, Laan, IJse en Voer te versterken.

Onder de roepnaam WALDEN, acroniem voor Wouden, Akkers en Landschappen langsheen de Dijlevallei Ecologisch laten Netwerken en met knipoog naar het gelijknamige boek van de Amerikaanse schrijver Thoreau uit 1854.

Het project geeft mee uitvoering aan de Brabantse Wouden (BW) : de ambitie om het Meerdaalwoud, Zoniënwoud en Hallerbos met elkaar te verbinden via de valleien van de meanderende rivieren van Dijle, Laan, IJse en Voer en via robuuste verbindingslandschappen over de landbouwplateaus. Om zo te leiden tot een voor bewoners, landbouwers en bezoekers florerend leefgebied en bestemming die op termijn kan uitgroeien tot Nationaal Park of landschapspark.

Via een Strategisch Project zal nu zeer concreet en binnen het grondgebied van de 4 gemeenten ingezet worden op ruimtelijk complexe uitdagingen en op de realisatie van voorbeeldprojecten die de ambities van de BW waarmaken :

- het wegwerken van knelpunten voor bos en natuur (weekendchaletzones, verlaten verontreinigd bedrijventerrein, verstedelijking van de Voervallei, problematische groevelandschappen ..) op de meest kwetsbare plekken,
- het vermijden van ruimtelijk ongewenste ontwikkelingen (door schrappen WUGs, door herbestemmen zonevreemd bos, ...) binnen cruciale open- ruimteverbindingen
- het inrichten van de onthaalpoort Heverleebos bij Zoete Waters en een grensoverschrijdende onthaalpoort bij station Florival in de Dijlevallei, ...
- het versterken van het landbouwplateau via enkele hefboomprojecten (project waterconservering, project koolstof-of nutriëntenkringloop landbouw, koppeling toerisme, -erfgoed/kunst/cultuur – natuur, ...)
- lokale voorbeeldprojecten in de woonkernen die de transformatie naar vergroening, ontharding en betere trage wegen inzetten en de kernen uitrusten als lokale instappunten naar de wouden.

De partners zullen in dit Strategisch Project, op basis van gelijkwaardigheid, hun krachten bundelen. Zo zal dit cruciaal deel van de Vlaamse Rand rond Brussel nabij Leuven nog groener, klimaatrobuster, landschappelijk authentieker, toeristisch aantrekkelijker, ... worden.

0. Omschrijving van het (plan)proces op Vlaams niveau waaraan Strategisch Project uitvoering geeft : De Brabantse Wouden

Agentschap voor Natuur en Bos, Provinciebestuur Vlaams-Brabant, Departement Omgeving en Toerisme Vlaanderen zijn de leidende partners in het gebiedsgericht **project Brabantse Wouden**. (verder BW afgekort)

Dit project wil het Meerdaalwoud, Zoniënwoud en Hallerbos met elkaar te verbinden via de valleien van de meanderende rivieren van Dijle, Laan, IJse en Voer en via robuuste verbindingslandschappen over de landbouwplateaus. Het zal letterlijk de brug slaan tussen deze topnatuur en de spectaculaire landschappen met de talrijke woonkernen. Het projectgebied Brabantse wouden is tentatief afgebakend op onderstaande kaart. Het is grensoverschrijdend met Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het geheel of delen kunnen op termijn evolueren tot een Nationaal Park (ook soms Vlaams Park genoemd) of een landschapspark zoals bedoeld in het Vlaams Regeerakkoord en/of natuurpark genoemd.

Het project BW zet in op intensieve samenwerking met andere overheden en met bestaande organisaties in het gebied : VLM, De Werkvennootschap, bekkencomités, regionale landschappen, bosgroepen, landbouworganisaties, terreinbeherende verenigingen

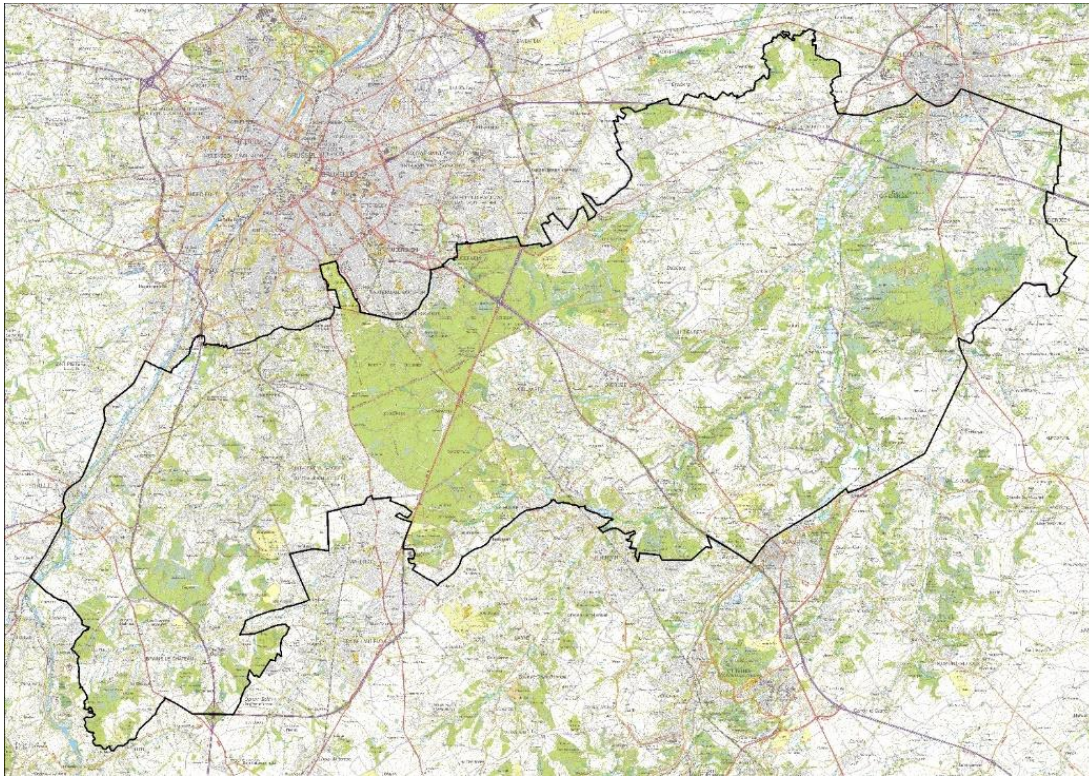
Veeleer dan nieuwe vehikels op te richten, wordt door het project Brabantse Wouden aan bestaande organisaties en coalities en aan nieuw op te zetten coalities onder de wervende vlag van de Brabantse wouden een sterke ambitie en focus, een verbindend verhaal, een efficiënte overlegstructuur ... geboden en logistieke en financiële ondersteuning nagestreefd.

De ambities van het project BW worden momenteel participatief geconcretiseerd en omvatten vier verweven deelambities zoals onderstaand weergegeven via de doelgroepen bomen, beesten, bewoners, bedrijven, bezoekers.

De basisambitie is een belangrijke natuur- en bosuitbreiding te realiseren rondom de bestaande wouden en valleien evenals landschappelijke verbindingen daartussen (via de plateaus) (**Beesten en Bomen**).. De wouden en valleien worden op deze manier onderling verbonden en ook verbonden met de woonkernen.

Brabantse wouden motiveert daarbij ook bewoners tot een actieve betrokkenheid en inzet aangezien hun leef- en woonkwaliteit verder wordt versterkt (**Bewoners**). Het project betreft ook bedrijven en omvat een pijler landschappelijke versterking en lokale verankering van landbouwbedrijven (**Bedrijven**).

Sterke recreatieve netwerken, een hoog voorzieningenniveau, topnatuurbelevissen (wouden, dikke bomen, voorjaarsflora, meanderende rivieren) en de nabijheid van Brussel en Leuven tot slot moeten leiden tot een toeristisch recreatieve bestemming van internationale allure (**Bezoekers**).

Voorlopige afbakening werkingsgebied Brabantse wouden

Schematische voorstelling ambities Brabantse wouden

De uitvoering van het project BW verloopt over meervoudige werksporen :

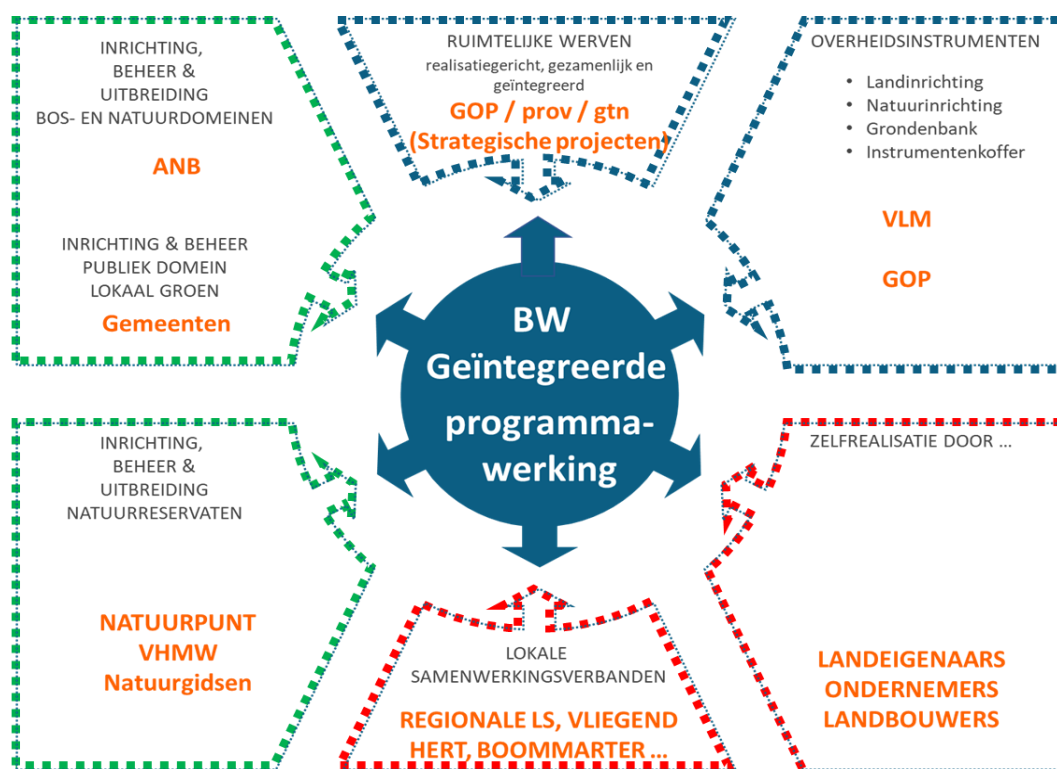
- Bos-en natuuruitbreiding door terreinverwerving, -inrichting en -beheer worden in eerste instantie gerealiseerd door het ANB en terreinbeherende organisaties (groen omrand in onderstaand schema).

- Om landgoedeigenaars, ondernemers, landbouwers en particulieren te ondersteunen en te begeleiden bij eigen realisaties die de Brabantse wouden versterken, zullen bestaande samenwerkingsverbanden (de beide Regionale landschappen actief in het gebied, Plan Boommarter en Plan Vliegend hert) als projectbureaus BW worden ingeschakeld. (rood omrand in schema)

Deze beide voorgaande werksporen zijn een klassieke aanpak bij de uitbouw van natuur-en bosgebieden binnen daartoe bestemde gebieden en op basis van vrijwilligheid (zowel bij verkoop van terreinen als bij zelfrealisatie)

- Doorheen het projectgebied zijn er echter ook **ruimtelijk planologisch uitdagingen** en complexe zones die een degelijke procesvoering, ontwerpend onderzoek, onderhandelingen, inzet van grondbeleids-instrumenten,vereisen. Deze zones hebben vaak (of hadden) een hardere bestemming of kennen een versteende inrichting terwijl ze toch gelegen zijn op voor bos en natuur cruciale plekken (in kerngebieden of binnen belangrijke verbindingen). We noemen deze plekken/uitdagingen '**ruimtelijke werven**' ter versterking van de open ruimte. Deze kunnen van regionaal belang of lokaal belang zijn. De robuustheid van de Brabantse wouden als sterke samenhangende open ruimte met wouden, meanderende rivieren en spectaculaire plateaus, verbonden met de dorpen, staat of valt met de mate waarin deze werven kunnen worden aangepakt. Dat wordt best via gebiedsgerichte projecten/coalities waaronder Strategische Projecten (in uitvoering van het RSV/BRV) vorm gegeven. (blauw omrand in schema)

De werksystematiek van de Brabantse Wouden is dus deze van een geïntegreerde programmawerking. Het Strategisch Project (verder SP afgekort) daarbinnen focust (onder andere) op ruimtelijke werven met een hoge complexiteit en die de gecombineerde inzet van (specifieke) overheidsinstrumenten vereisen.

Schematische voorstelling werksporen binnen Brabantse wouden

Daarnaast geeft het SP invulling aan de Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos / regio Zenne-Dijle-Pajottenland (AGNAS) (2008) en actualiseert het de facto deels deze visie (Zie verder)

1. Beknopte omschrijving 'strategisch project'

Voor het Strategisch Project WALDEN verenigen zich de gemeentebesturen :

- Oud-Heverlee
- Huldenberg
- Bertem
- Leuven

Met de volgende bovenlokale besturen :

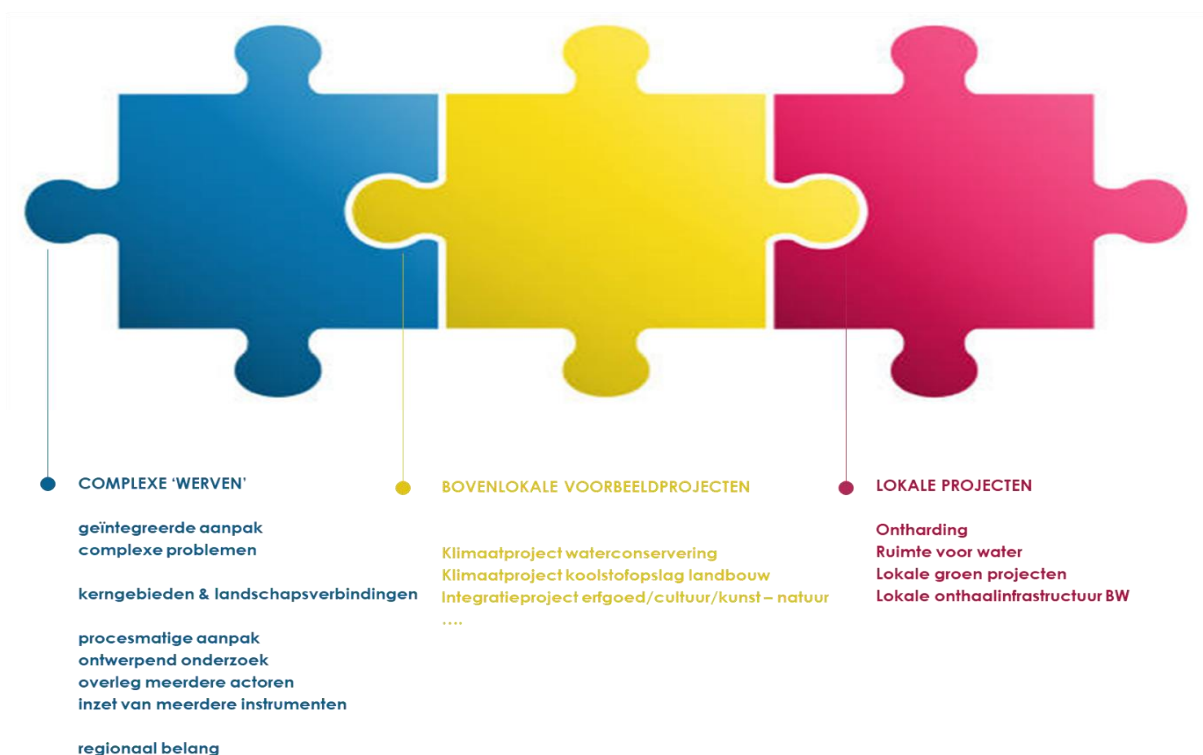
- Het provinciebestuur Vlaams-Brabant
- Het Agentschap voor Natuur en Bos
- GOP

De betrokkenheid van vele andere partners, belangrijk voor terreinrealisaties, is gegarandeerd door de inbedding in de werking en overlegstructuren van de Brabantse Wouden : Regionaal Landschappen, Terreinbeherende verenigingen, ..

Het SP zal parallel werken rond 3 deelaanpakken, verder pijlers genoemd :

- Coördinatie complexe bovenlokale 'werven'
- Coördinatie bovenlokale voorbeeldprojecten
- Ondersteuning van de gemeenten bij 'lokale 'werven en lokale voorbeeldprojecten

Dit is gevisualiseerd in onderstaand schema als puzzelstukken die naadloos op elkaar aansluiten. Deze aanpak voorkomt dat het strategisch project ofwel een louter bovenlokaal verhaal zou zijn dat gemeentelijk draagvlak tekort zou komen (te *top down*). Of, in de andere zin, een loutere optelsom van lokale projecten zou worden met onvoldoende voorbeeldwaarde of hefboomwerking op het regionaal niveau.

Schematische voorstelling parallelle aanpak op 3 pijlers binnen het SP

Aanpak pijler ‘complexe werven’

Verspreid over de 4 gemeenten ligt er een aantal zones die een grondige ruimtelijke transformatie vereisen (van de bestaande toestand en/of planologische toestand). Omdat ze vandaag als een ruimtelijke *blackpoint* kunnen beschouwd worden of als een planologische tekortkoming die de versterking in de weg staan van de kerngebieden van de Brabantse wouden (de wouden en de valleien) of de ruimtelijke samenhang via verbindingslandschappen (verbindingen tussen natuur of tussen natuur en woonkernen via aantrekkelijke landschappen) hypothekeren. We noemen deze zones verder ‘complexe werven’.

Om voor deze ‘complexe werven’ tot uitvoering te komen is immers een geïntegreerde maatwerk aanpak nodig met een sterke onafhankelijke procescoördinatie, veelvuldig overleg, ontwerpend onderzoek, een doelmatig verwervingsbeleid, de inzet van planologische en grondbeleidsinstrumenten, flankerend beleid landbouw (ruilgronden, stimuli voor ruilen, bedrijfsreconversie, ..), ...

Een long list van mogelijke werven is in hoofdstuk 2 opgenomen.

Bij elk werf worden de bestaande of in opmaak zijnde geïntegreerde bovenlokale en lokale visies als vertrekpunt en inspiratiebron gehanteerd. De bovenlokale visies zijn verderop in dit document besproken. Maximaal wordt ook eerder werk (bvb bouwmeesterscan Huldenberg) of lopend studiewerk (bvb masterplan Zoete Waters Oud-Heverlee, bvb lopende projecten rond de Voer te Bertem) gevaloriseerd. De besluitvorming rond deze werven blijft uiteraard ook berusten bij de voor verschillende aspecten bevoegde bestuursorganen.

Aanpak pijler ‘bovenlokale voorbeeldprojecten’

Parallel zullen meerdere voorbeeldprojecten worden gecoördineerd rond thema’s met een voorbeeldwaarde op bovenlokaal niveau.

Deze zullen aansluiten bij de thema’s van het BRV en daardoor een voorbeeldwaarde hebben op regionaal niveau. Ze zullen ook aansluiten bij en een meerwaarde vormen voor de ambities geformuleerd voor de Brabantse wouden en zo een hefboom vormen voor verdere uitrol binnen het gebiedsgericht project BW.

De projectdefinitie van deze projecten zal worden voorbereid door de aan te stellen projectcoördinator(en) met besluitvorming binnen de op te richten stuurgroep. Dit na grondige verkenning van de potenties en verkenning van mogelijke coalities om dit mee uit te werken. Louter bij wijze van voorbeeld wordt aangegeven waar een bovenlokaal voorbeeldproject zou kunnen rond werken :

- **Klimaatproject waterconservering.** De klimaatverandering leidt tot een ernstige verschuiving van het neerslagpatroon met meer neerslag in de winter, minder neerslag in de zomer, heviger neerslag via kortere buien, ... Erosiebestrijding is een thema waar reeds vele jaren wordt op ingezet. Deze inspanning is vol te houden en te versterken. Daarnaast stelt zich echter steeds nijpender de vraag naar waterconservering : het opslaan van water tijdens het ‘natte seizoen’. Opslaan van water voor gebruik in landbouw, (her)vernatting van natuur, hervoeding van grondwatertafels. In dit werkingsgebied waar de rivieren reeds behoorlijk zuiver zijn, zou kunnen worden nagegaan welke zones zich lenen voor overstroming, wateropslag, hervoeding grondwatertafels vanuit Dijle, IJse, Voer of Laan en waterconservering in en ten behoeve van landbouwgebruik. Rekening houdend met de waterkwaliteit van deze rivieren, de verweefbaarheid van functies met overstroombaarheid, de waterbehoefte van het betrokken gebied, ...Langsheen deze rivieren zijn reeds zeer grote oppervlakten in overheidseigendom.
- **Klimaatproject koolstofkringloop Landbouw.** In de context van de LULUCF verordening wordt de opslag van koolstof in bodems steeds belangrijker. Ook op het terrein wordt dit belangrijker. Meer koolstof in de bodem is niet alleen meer CO²-opslag maar ook meer biologisch leven én vooral een groter waterhoudend vermogen. Van alle bodemtypes is voor lemige bodems (zoals binnen het projectgebied) de relatie tussen koolstofgehalte in de bodem en waterhoudend vermogen van de bodem het sterkst. Daarnaast is het sluiten van nutriëntenkringlopen hiermee gerelateerd : de betekenis van bomen voor landbouw, het gebruik van organische resten van natuur- en landschapsbeheer in de landbouw, gebruik van houtsnippers in veestallen, ... Getracht kan worden een proef- en demonstratieproject op te zetten met landbouwers en/of landeigenaars waar landbouw en natuur meer klimaatrobuust, waterzekerder en dus beter van worden.

- Voorbeeld op vlak van koppeling toerisme, erfgoed, cultuur en kunst aan natuur. De Brabantse wouden zijn gelegen vlakbij kunststeden als Leuven en Brussel. Ook de landelijke gemeenten, waaronder Huldenberg, Bertem, Oud-Heverlee zijn bijzonder rijk aan bouwkundig en landschappelijk erfgoed : monumentale hoeven, kastelen met omvangrijke domeinen, watermolens, kloosters, .. Een gebied met onderbenutte kansen om kunst, erfgoed en topnatuur aan elkaar te koppelen en dit zowel op vlak van onthaalpoorten, netwerken en routes, fiets- en wandelinfrastructuur, evenementen en arrangementen, ... Een proefproject rond verdere integratie van natuur en erfgoed/cultuur kan deel uitmaken van dit SP.
- Onderzoeks- en demoproject biodiversere tuinen. In de deelnemende gemeenten zijn flink wat grotere tuinen met een groot potentieel om ze meer biodivers te maken : minder kortgeschoren gazon, ruigere hoekjes, meer hagen, meer bomen. Dit is ook een noodzakelijke adaptatiemaatregel in het kader van het tegengaan van de gevolgen van de klimaatverandering. De provincie heeft reeds een project Tuinkracht en de Vlaamse overheid start een proefproject rond Tuinrangers op. Lokale besturen hebben al initiatieven genomen (bv label Natuurlijke Tuin, Groenplan Leuven) en kunnen meer informeren, sensibiliseren, aansturen, ondersteunen, .. Daarenboven staat Tuinen Vergroenen in het burgemeesterconvenant.

Aanpak pijler ‘lokale projecten’

Het HORIZON+ project heeft bewezen dat een regelmatige en structurele aanwezigheid van het coördinatieteam binnen de gemeentebesturen als een enorme meerwaarde ervaren wordt door de betrokken gemeentebesturen. Het team vormt op die wijze een ondersteuning van en capaciteitsopbouw van de gemeenten op vlak van creatief ontwerp, complexe procesvoering, toegang tot Vlaamse instrumenten, ...

Er gaat een grote hefboomwerking vanuit ten aanzien van de omgevingsdeskundigen, stedenbouwkundigen, milieudeskundigen, ... die binnen de gemeenten werkzaam zijn en die in landelijke gemeenten overbevraagd zijn door de reguliere dossierflow.

Ook voor lokale voorbeeldprojecten die ondersteund zullen worden, geldt dat ze een meerwaarde zullen vormen voor het versterken en vrijwaren van de open ruimte (in het algemeen) en voor de ambities en doelstellingen van de Brabantse wouden (in het bijzonder).

Typologieën lokale projecten die ondersteund kunnen worden zijn, niet limitatief :

- Uitrusten dorpscentra als instappunten naar Brabantse wouden en topnatuur
- Projecten om verharding af te remmen, ontharding te stimuleren of af te dwingen, herinfiltratie te bevorderen onder vorm van :
 - Lokale projecten met voorbeeldwaarde
 - Opmaak van een sterke (aan Vlaanderen complementaire) gemeentelijke strategie (verboden, stimuli, fondsvorming, ...)
 - Collectieve aanpak
- Lokale groenprojecten (voedselbos, speelbos, groene invulling van restruimten, ...) : ‘de wouden naar de kernen brengen’
- Trage wegenprojecten, missing links in de routenetwerken via aankopen, onderhandeling met eigenaars en inrichting : ‘de kernen naar de wouden brengen’ en ‘de kernen onderling groen verbinden’
- (verder) Stimuleren van de vergroening van de woonparken en tuinen
- Samenwerking inzake vergroening manèges en paardenweiden

Mogelijk voorbeelden van specifieke projecten zijn :

- Ontwikkelen gekende oude buurtspoorweg Zwarte Jean (erfgoed, sterke verhalen) als toeristisch recreatieve as tussen Oud-Heverlee en Vossem over het plateau van Duisburg
- Projecten rond groene treinhalthes op de lijn 139 (Oud-Heverlee, SJ Weert en Pécrot en Florival)

Binnen deze pijler wordt er in het bijzonder gewaakt over het sterker maken van de gemeentelijk betrokken actoren via een lerend netwerk (zie verder) en door voor het einde van het project in een gezamenlijke visie uit te schrijven/verbeelden wat we geleerd hebben. Alleszins zal dit leiden tot de gemeenschappelijke ontwikkeling van beleid mogelijks tot regelgeving (al dan niet via omgevingsvergunningen, verordening, ...). Deze pijler is dus geen vrijblijvende optelsom van lokale projecten zonder kennisverankering.

2. Ligging en visie van het strategisch project

Het werkingsgebied en een voorlopige projectinterne globale ruimtelijke visie op versterking van de kerngebieden voor natuur & bos en de verbindingslandschappen zijn op onderstaande kaart weergegeven.

- In de kerngebieden voor natuur & bos is het oogmerk van de BW en van het SP de kwaliteit van natuur en bos te versterken en de omvang en samenhang van natuur en bos te vergroten (kwantitatieve en kwalitatieve ambitie). Het kerngebied dat bestaat uit wouden en valleien heeft in ecologisch en recreatief opzicht internationale betekenis en uitstraling.
- In de verbindingslandschappen ligt de focus op versterken van de landschapskwaliteit én het versterken van de verbindende waarde voor mens en dier (kwalitatieve ambitie). Landschapsversterking, bosuitbreiding, trage wegen, valorisatie van erfgoed, ... afgestemd op het aanwezige landbouwgebruik.
- In de tussenliggende cultuurlandschappen staat het landbouwgebruik centraal. Projecten rond verhoogde landschapsaandacht, erosiebestrijding, klimaatadaptatie en waterconservering, lokale eiwitproductie, korte keten, koolstofopslag, recreatieve verbreding kunnen tegelijk de landbouw en het project BW versterken.

In een eerste verkenning werden onderstaande zones als mogelijke werven geselecteerd. Deze long list is noch limitatief noch bindend. Bij aanvang van het project zal een nadere selectie, aanvulling, prioritering worden gemaakt in de schoot van de op te richten stuurgroep. De nummers verwijzen naar de indicatieve aanduiding kaart.

1 : Van Beek naar Rivier : Bos-en natuurverbinding/ontsnippering tussen Voer en Dijle via geboortebos Toverberg en het Egenhovenbos over de Sint Jansbergsesteenweg, en ten oosten van de Dijle doorgetrokken naar het Heverleebos via de E40 (Leuven)

2 : Van Bos naar Beek : OpenRuimteCorridor van Heverleebos naar Abdij van 't Park / Molenbeekvallei : Ensemble met zeer grote potenties voor stadsbosontwikkeling, momenteel bestemd als

- niet gerealiseerd planologisch woongebied (grotendeels reeds bos, in Structuurplan niet langer volledig als woongebied voorzien),

- deel van bestemd militair domein (bebost, veel verharding, onderbenut) (Leuven)

- Deze corridor moet onderzocht worden voorafgaand aan de uitbreiding van de industriegebied Parkveld (momenteel in landbouwgebruik). Deze uitbreiding wordt een pioniersproject voor een duurzame, ecologische en hedendaagse aanpak voor bedrijventerreinen en de nodige maatregelen worden ingebouwd ten behoeve van de klimaatadaptatie.¹

Ruimtelijk onmiddellijk aansluitend bij deze beide werven kan worden ingezet op :

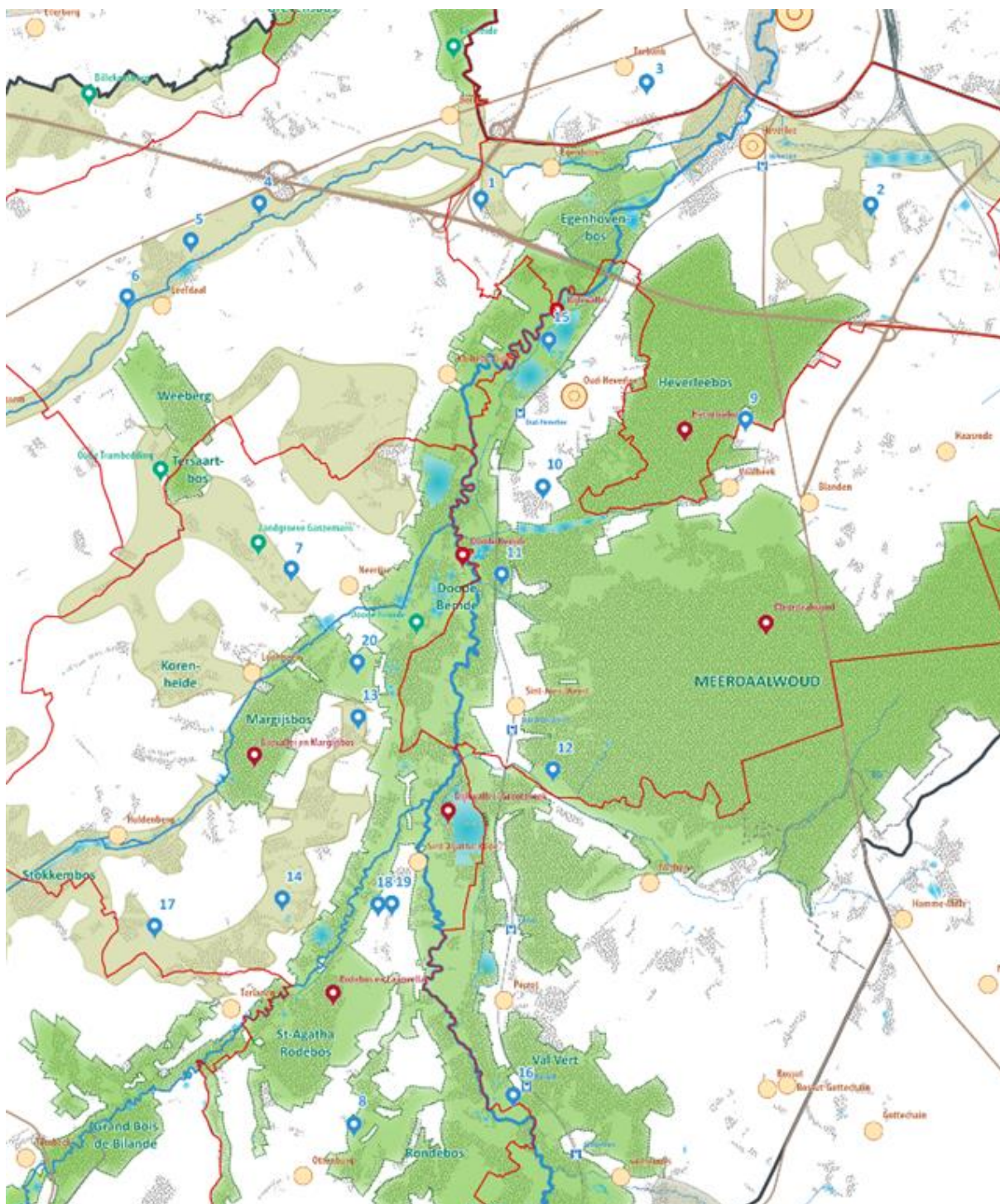
- Herbebossing van percelen ten noorden van Heverleebos tussen Naamsesteenweg en Hertogstraat om de verbinding Heverleebos/Meerdaal met Leuven te versterken.

- Ruimte voor stadslandbouw rondom de Geldenaaksebaan

3 : Van Berg naar Dal : Bosstapsteencorridor vanaf de beboste getuigenheuvel rond het Lemmensinstituut, over Groenveld en het aan te leggen voedselbos St Jansbergsesteenweg naar Termunckveld en de Voervallei, cfr Structuurplan Leuven pg 70 (Leuven)

4, 5, 6 en tussenliggend : Doortocht van de Voer te Bertem en te Leefdaal met oa. een aantal niet gerealiseerde delen bestemd als woongebied. Vandaag gelegen onder bos, boomgaard of landbouw in de Vallei van de Voer. Ruimte behouden voor of teruggeven aan de vallei, tegengaan privatisering van de oevers, ontharding, ...ic blauw-groen-oranje dooradering (Bertem)

¹ STAD LEUVEN, *Ruimtelijk Structuurplan Leuven – Beleidskader voor Stadsdeel Zuidelijk Plateau*, 2017
https://issuu.com/stadleuven/docs/rs_boek-12_zuidelijk_web, p. 65.

- 7 : Ontginningsgebied Ganzemans / Kerkeveld. Juridisch complex ontginningsdossier met lange historiek. Cruciaal gelegen in de open ruimte op zeer belangrijke landschappelijke verbinding tussen IJse en Voer via Teraertbos en Weeberg (Huldenberg)
- 8 : Voormalige weekenchaletzone ‘Bergstraat’, via PRUP reeds groen omgezet. Te vergroenen, ontharden, verwerven (Huldenberg)
- 9 : La Foresta, voormalig klooster, gelegen in het Heverleebos. Transformatie van ‘enclave met beperkte impact op het woud’ naar evenwichtige invulling van de nevenschikte functies natuurbehoud, bosbouw, landschapszorg en recreatie binnen de bestemming openruimtegebied met cultuurhistorische waarde (Oud-Heverlee)
- 10 : Zoet Water : potentiële toeristische toplocatie en dé horecapoort tot Meerdaal, Heverleebos, en Dijle. Fietspoort in spé op niveau van de provincie Vlaams-Brabant (Brabantse pijl). Een masterplan is participatief in opmaak. Zeer complexe ruimtelijke, planologische en patrimoniale uitgangssituatie, slechte uitgangssituatie op vlak van mobiliteit, .. vereisen een professionele procescoördinatie (Oud-Heverlee)
- 11 : Weekendchaletzone ‘Reigerstraat’ in natuurgebied op ‘enige’ verbinding tussen Meerdaal en Dijle / verwerven, ontharden en inrichten (Oud-Heverlee)
- 12 : La Hêtraie, weekendchaletzone in natuurgebied op zuidgrens Meerdaal / verwerven, ontharden inrichten / bepalen van nuttige toekomst voor het hoofdgebouw of afbraak (Oud-Heverlee)
- 13 : Voormalige weekendchaletzone Kleine keistraat / recreatiegebied volgens GP / permanente bewoning, industrieel gebouw ?, ... (Huldenberg)
- 14 : Voormalige groeve Keihof, reeds afgewerkt als stortplaats klasse 3 (De Kock), om te vormen tot natuur en bos en te integreren in het landschap (Huldenberg)
- 15 Chaletzone ‘Hazenfonteinstraat’ in natuurgebied, cruciaal gelegen in Dijlevallei tussen de Heulpoel en het Zilvermeer. Uitdoven, verwerven en inrichten (Oud-Heverlee)
- 16 : Florival, industrieel bestemde site op de grens Huldenberg-Grez-Doiceau. Site te koop maar sterke verontreinigingsproblematiek. Ideale toegangspoort tot Brabantse wouden door ligging in Dijlevallei, nabij Station Florival en abdij-site. IJzersterke volkomen onbenutte erfgoedtroeven (industriële archeologie Tudor & cisterciëncierabdij) (Huldenberg)
- 17 Breembosstraat West : niet gerealiseerd ontginningsgebied. Gelegen binnen mogelijk te versterken landschappelijke verbinding tussen Laan (SA Rodebos) en IJse (Stokkembos) (Huldenberg)
- 18 Bestemd en grotendeels ontwikkeld woonpark Sint-Agatha Rode, sterk te vergroenen, ontharden, ontsnipperen (bestempeld als proeftuin in de Bouwmeesterscan) (Huldenberg). Onderzoek technieken voor effectieve vergroening van woonpark die feitelijk “klassieke verkaveling” is
- 19 Woonuitbreidingsgebied ‘t Veldeke. Schrapping en omvorming tot bosgebied. Realisatie vergroening (Huldenberg)
- 20 Grotendeels voltooide groeve Wolfshagenstraat Neerijse (De Kock), grote potentie voor bosuitbreiding als kerngebied tss Dijle en Laan (Huldenberg)
- 21 Verbinding Bertembos met bijkomende bebossing, aanleg recreatieve verbinding, ecologische verbinding over/onder Bosstraat (Bertem)

3. Argumentatie over de mate waarin het strategische project voldoet aan de criteria, vermeld in artikel 5 van het besluit van 5 oktober 2007.

1. Het strategisch project is van **bovenlokaal niveau** en geeft uitvoering aan het Vlaams ruimtelijk beleid

Een SP dat onderdeel én hoeksteen vormt van een (trans)regionaal proces ...

Het SP schrijft zich nadrukkelijk in en vormt een wezenlijke bijdrage aan het **(trans)regionaal (plan)proces Brabantse Wouden**. Dat blijkt uit de essentiële wederzijdse relatie tussen het SP en het ruimere gebiedsgericht proces Brabantse wouden. En dat op elk van de 3 pijlers van het SP :

- Binnen de ‘**complexe werven**’ zal worden ingezet op het versterken van de kerngebieden en verbindingslandschappen op plekken waar ontwerpend onderzoek, een procesmatige aanpak en de inzet van overheidsinstrumenten (onder meer flankerend beleid landbouw) essentieel zijn om tot realisatie te komen. Een duidelijke aanvulling op de reguliere werksporen binnen het project BW (aankoop en inrichting / inschakeling coalities m.o.o. zelfrealisatie).
- Als ‘**bovenlokale voorbeeldprojecten**’ zal worden gekozen voor projecten die een voorbeeldwaarde hebben voor het volledige project BW. Het kan daarbij gaan om koolstofopslag, waterconservering, erfgoed-natuur, biodiverser en robuuster maken tuinen.... Een innovatieve samenwerking met landbouwers, bedrijven, verenigingen, ... staat bij de selectie van deze voorbeeldprojecten voorop.
- Onder ‘**lokale projecten**’ wordt via ontharding, trage verbindingen, bijkomend groen, lokale onthaalinfrastructuur niet ‘zomaar’ gewerkt aan groenblauwe dooradering en het klimaatrobuuster maken van woonkernen maar gericht ingezet op het linken van het lokale woonweefsel aan de uitgestrekte wouden en valleien van het project BW.

... dat een proeftuin zal zijn voor de concrete vertaling van de principes uit het BRV ...

Het SP ‘**als geheel**’ sluit naadloos aan bij volgende principes uit het **Beleidsplan Ruimte Vlaanderen** :

- SD : Transformeren vanuit maatschappelijke ambitie ‘Robuuste open ruimte’ (pg 56)
- Robuuste en veerkrachtige open ruimte (pg 64)
- Verweven waar het kan .. Scheiden waar het moet (pg 69)
- Samenhangende veerkrachtige open ruimte : Open Ruimte maximaal vrijwaren en verbindingen herstellen / Kerngebieden (VEN en Natura 2000) verzekeren / Structuurbepalende rivier- en beekvalleien ontwikkelen (pg 91)

De pijler ‘**Complexe werven**’, zal een concrete implementatie vormen van volgende BRV principes :

- Slecht gelegen juridisch aanbod op cruciale plaatsen neutraliseren (pg 127) (oa WUG, ontginningsgebieden, recreatiegebieden, industrieterrein)
- Ontginningen in de open ruimte versterken de structuurbepalende functie en landschappelijke kwaliteit (pg 86) (oa ontginning transformeren zodat ze de open ruimte versterkt ipv aantast)
- Ontwikkelingen die druk uitoefenen gebiedsgericht wegnemen (pg 126) (oa weekendchaletzones)
- Ontwikkelen met respect voor het onroerend erfgoed (pg 89) (oa site Florival, oa site Zoet Water)

De pijler ‘**Bovenlokale voorbeeldprojecten**’, zal volgende BRV principes implementeren :

- Veerkrachtig ingerichte landbouwgebieden die voedsel-en landbouwproductie garanderen (pg 84)
- Veerkrachtig ingerichte natuurgebieden die biodiversiteit garanderen (pg 84)
- Veerkrachtige inrichting die wateroverlast en watertekort in samenhang aanpakt (pg 84)
- Aandacht voor het landschap (pg 89)
- Ontwikkelen met respect voor het onroerend erfgoed (pg 89)

Binnen de pijler ‘**Lokale projecten**’, worden volgende BRV principes concreet vertaald :

- Fijnmazige groenblauwe dooradering : Groenblauwe aders multifunctioneel ontwikkelen / Groenblauw dooraderen als basis voor de leefkwaliteit in steden dorpen en wijken / Groenblauwe aders maximaal toegankelijk houden
- Veerkrachtige groenblauwe aders die biodiversiteit bevorderen (pg 84)

... en volop gaat voor terreinuitvoering van het Vlaams omgevingsbeleid ...

Het SP geeft om onderstaande redenen volop uitvoering aan de beleidsnota van Minister Demir.

Er kan, dankzij de opgezette *governance* structuur en de inbedding van het project binnen de BW waarbinnen tal van ‘gebiedscoalities’ reeds actief zijn, niet nauwer aangesloten worden bij het speerpunt van de beleidsnota van de Minister :

- OD3 Gebiedsontwikkeling met gebiedscoalities (pg 21)
- OD1 Geïntegreerde gebiedsontwikkeling met gebiedscoalities (samenwerking tussen Vlaamse en lokale actoren, procesbegeleiding, leereffecten, financiële ondersteuning waar transformatieopgaven lokale capaciteit overstijgen) (pg 30)
- OD4 Geïntegreerde gebiedsgerichte werking voor natuur en landschap / Brede gebiedscoalities, gezamenlijke programmatie, bundeling van middelen voor realisatie klimaatbuffering, waterbeheersing, natuurherstel, verbindingen, ... (pg 65)

Deze gebiedsgerichte aanpak kan overigens op termijn leiden tot de voorstelling van de BW als Vlaams park en/of landschapspark. (pg 66)

Er wordt concreet bijgedragen aan het realiseren van volgende strategische en operationele doelen van het omgevingsbeleid Ruimte en Milieu :

- SD1 Bouwshift realiseren / OD1 Slim ruimtegebruik op de juiste plaats (verdichten groenblauwe netwerken / neutraliseren slecht gelegen juridisch aanbod) ruiloperaties om schade en baten in evenwicht te brengen (pg 25)
- SD4 Robuuste open ruimte / OD1 Versterken van de ruggengraat van de open ruimte (versterken ruggengraat valleien, vergroening bebouwd weefsel, landschappelijk verbindende concepten, tegengaan verharding via instrumentenmix) (pg 27)

De realisaties op het terrein die dankzij dit SP kunnen worden geboekt, dragen actief bij aan het bereiken van volgende operationele doelen van het Vlaams beleid Natuur en Biodiversiteit onder SD1 Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen : (pg 64)

- Koepeltekst : 20 000 ha bijkomende ha natuur onder effectief natuurbeheer
- OD1 Instandhoudingsdoelstellingen en Natura 2000 beleid
- OD2 Meer natuur en bos voor de aanpak van de klimaatverandering
 - Herstel natuurlijke dynamiek valleigebieden, vernattingsprojecten
 - 4 000 ha bosuitbreiding deze legislatuur / 10 000 ha tegen 2030
- OD1 Natuur overal door verweving en verbinding (pg 64)
 - Ruimtelijk continuüm van binnenstad tot de robuuste natuurcomplexen in buitengebied
- OD6 Specifieke aandacht voor groen in de Vlaamse rand
 - 1 mio bomen in Vlaams-Brabant

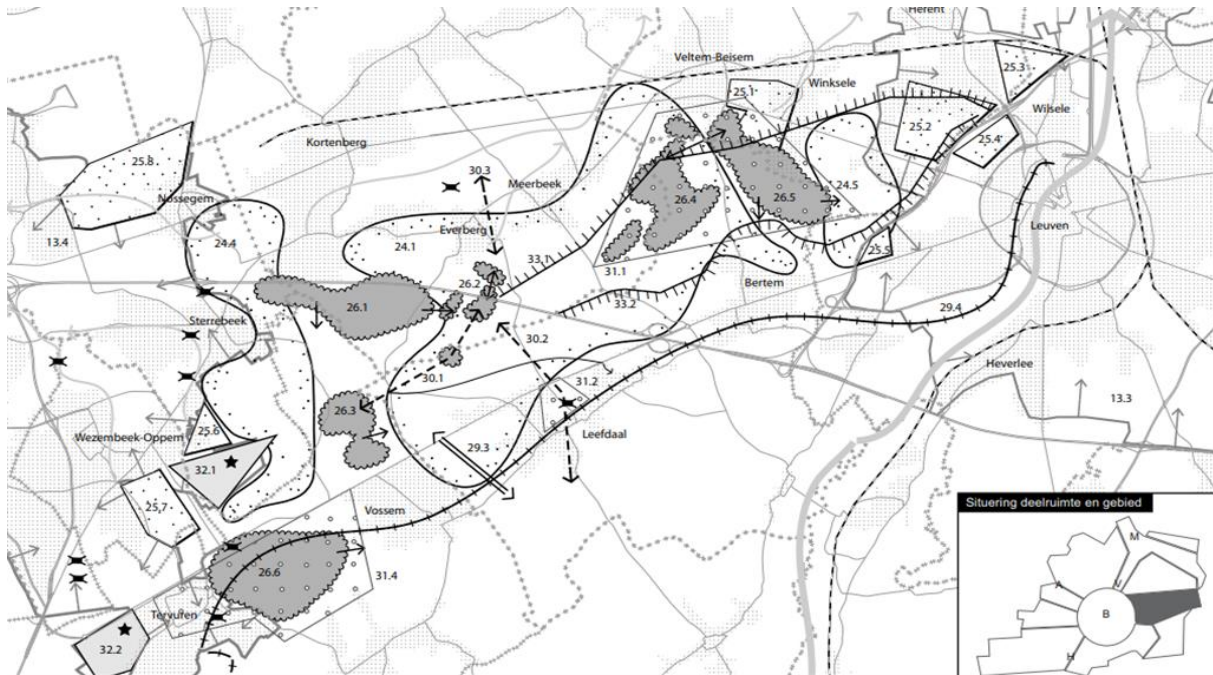
... daarbij vertrekkend van de Vlaamse visie AGNAS op die open ruimte ...

De Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos / regio Zenne-Dijle-Pajottenland (AGNAS) (2008) wordt als vertrekbasis gehanteerd (zie figuren)

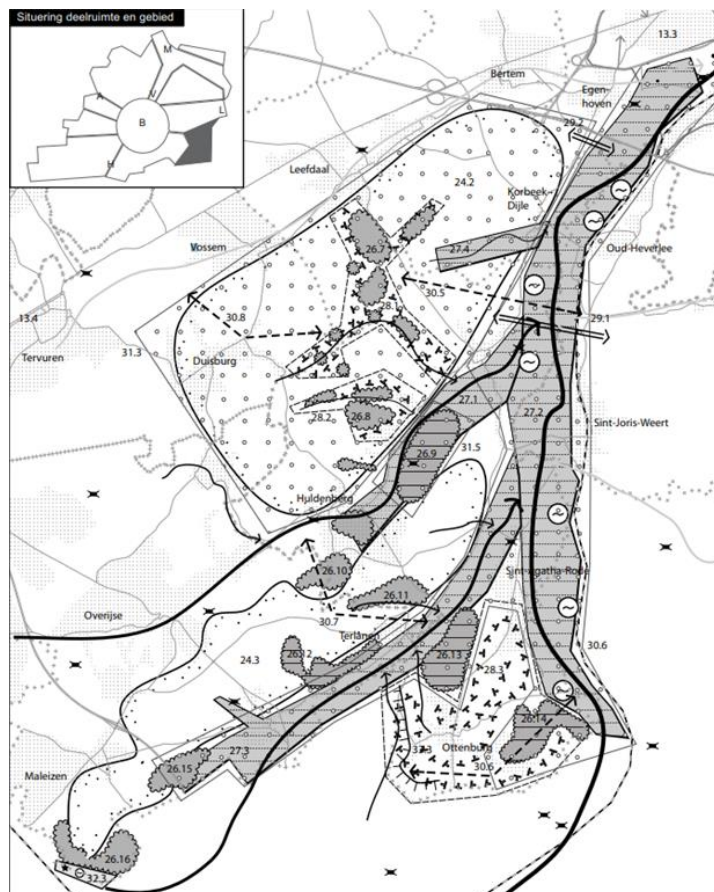
Principes waarop wordt verder gewerkt binnen de deelruimte ‘Brabants Plateau en Dijlevallei’ zijn de volgende :

- Samenhangende bos-en parkcomplexen behouden en versterken en bosuitbreiding van ca 95 ha (pg 26)
- Behoud en versterking van uitgesproken natuurwaarden in valleien met ruimte voor natuurlijke waterberging (pg 27)

- Behoud en versterking van ecologische en landschappelijke waarden verweven met landbouw (pg 27) - oa zone rondom complexe werf groeve Ganzemans)
- Ontwikkeling van landschappelijk en ecologisch waardevolle lineaire elementen / natuurverbindingen (pg 28) – meerdere complexe werven dragen daar toe bij
- Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden (pg 29)

*Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos :
Brabants Plateau (boven) en Dijlevallei (onder)*

Uitvoering gevend aan de Vlaamse instandhoudingsdoelstellingen

Op 4 april 2014 keurde de Vlaamse regering de instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van de speciale beschermingszones met de code BE2400011, genaamd 'Valleien van de Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden' en met de code BE2422315, genaamd 'De Dijlevallei' definitief goed.

Er zijn doelen voor 4 landschapstypes vastgesteld :

- Vallei: vijver- en moeraslandschap
- Vallei: natte graslanden en ruigten
- Vallei: waterlopen
- Het boslandschap: bos en heide

Het SP geeft vooral invulling aan de realisatie van de volgende door de Vlaamse Regering vastgestelde prioriteiten IHD.

3 Versterking van huidige boskernen

Voor de kleinere loofbossen dient prioritair gewerkt te worden aan het versterken, beter bufferen en verbinden van de actuele kernen. Voor Heverleebos-Meerdaalwoud gaat de aandacht vooral naar het realiseren van duurzame verbindingen tussen Heverleebos en Meerdaalwoud en naar de Dijlevallei en de creatie van boszomen.

Binnen het habitatrichtlijngebied wordt een richtwaarde voor bosuitbreiding van 87 ha voorzien om kleine boskernen beter te bufferen.

1 Verbetering waterhuishouding en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit

Optimaliseren van waterberging en overstromingen door verspreide natuurlijke overstroming over de volledige Dijlevallei zoals voorzien in de visie voor integraal waterbeheer in de Dijlevallei ten zuiden van Leuven (project MER 1998). Dit kan door de verruiming van het rivierkanaal en het bestendigen van het natuurlijke rivier- en oeverbeheer.

Een verdere verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater is noodzakelijk voor de meeste habitats en soorten in de valleien. Dit gebeurt door de combinatie van volgende inspanningen: optimalisatie van de waterzuiveringsinfrastructuur in de valleien van in Dijle, Laan en IJse, zowel in Vlaanderen en Wallonië; vermindering van de lozingen in oppervlaktewater (en grondwater); aanleg van gescheiden rioleringsstelsels; anti-erosiemaatregelen op erosiegevoelige akkers; vermindering van bemesting in infiltratiegebieden van bronnen (o.a. bronhabitats in het Rodebos) en kwelzones.

2 Ontwikkeling van kerngebieden voor moerasvogels, vijverhabitats en natte graslanden

Inrichting en gericht beheer van geschikte leefgebieden voor Porseleinhoen, Woudaapje, Roerdomp, Blauwborst in 3-4 kerngebieden in de Dijlevallei: Vijvers van Oud-Heverlee, Doode Bemde, Grootbroek en indien haalbaar Florival. Dit gebeurt voor een deel door omvorming van natte struwelen en aanplanten binnen reservaten, voor een deel door effectieve uitbreiding, en inrichting als moeras. De inspanningen gebeuren in bestaande natuurreservaten en hun uitbreidingsperimeter om met minimaal ruimtebeslag de vereiste oppervlakte leefgebied te realiseren

Daarnaast zijn ook inspanningen nodig om aanvoer van nutriënten uit aangrenzende akkers of via huishoudelijk afvalwater op te lossen. Buiten de vallei zijn anti-erosiemaatregelen op erosiegevoelige akkers noodzakelijk.

3 Versterking van huidige boskernen

Voor de kleinere loofbossen dient prioritair gewerkt te worden aan het versterken, beter bufferen en verbinden van de actuele kernen. Voor Heverleebos-Meerdaalwoud gaat de aandacht vooral naar het realiseren van duurzame verbindingen tussen Heverleebos en Meerdaalwoud en naar de Dijlevallei en de creatie van boszomen.

Binnen het habitatrichtlijngebied wordt een richtwaarde voor bosuitbreiding van 87 ha voorzien om kleine boskernen beter te bufferen.

5 Uitbreiding van de graslandhabitats

Realiseren van een ecologisch samenhangend geheel van hoog kwalitatieve graslanden met de nodige verbindingselementen in de valleien van Dijle en Laan, en in de omgeving van Rodebos, Margijsbos, Bertembos-Koeheide en Grevenbos, Meerdaalwoud (voormalig militair domein). Dit impliceert een toename van de oppervlakte glanshaverhooiland onder gericht beheer met 39 ha, en een toename van struisgrasland en heischraal grasland met gericht beheer (met minstens 7 ha). Dit gebeurt voor een belangrijk deel in natuurreservaat, maar kan ook in samenwerking met landbouwers.

7 Afstemming van de recreatie op de ecologische waarden

Zonering van recreatie is noodzakelijk om de doelstellingen te realiseren voor verstoringsgevoelige fauna, zoals moeras- en watervogels, grote zoogdieren en roofvogels. Zowel binnen de grote boscomplexen als in de valleien dient een aantal voldoende grote rustgebieden voorzien te worden. Er moet een duidelijke regeling komen over het afvaren van de Dijle, ook omdat dit in nauwe relatie staat met het natuurlijke rivierbeheer en de verruwing van het rivierkanaal (o.a. het niet ruimen van takken).

Met een stevige verknoping met het provinciale beleid en bevoegdheden

In de conceptnota Provinciaal Beleidsplan Ruimte Vlaams-Brabant worden de krachtlijnen toegelicht van het ruimtelijk beleid dat de provincie in de toekomst wenst te voeren. Een robuust openruimtenetwerk als zachte ruggengraat voor ruimtelijke ontwikkelingen én een productief landschap zijn strategieën die aangehaald worden. De thematische vertaling naar Open Ruimte spoort samen met de ambities van dit SP.

Afgestemd op lopende en startende landinrichtingsprojecten VLM

De VLM is momenteel erg actief met de voorbereidingen van het landinrichtingsproject OVID (Over Voer, Ijse en Dijle). De aanpak van de erosieproblematiek langs de Langegracht bijvoorbeeld (vanaf Duisburg over plateau in Loonbeek naar de Ijsevallei) heeft een innovatieve insteek met het bouwen van SWALES en de aanleg van een sedimentbekken dat mogelijk ook als waterbuffering zal worden gebruikt. Veel voorbereidingen zijn dus reeds gemaakt. Het SP zal als een hefboom of versneller kunnen dienen tegelijkertijd een belangrijk startpunt voor het lerend netwerk zijn.

2. Het strategisch project heeft een duidelijke **voorbeeld- en signaalfunctie** met betrekking tot de realisatie van de doelstellingen en ontwikkelingsperspectieven die opgenomen zijn in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De voorbeeld- en signaalfunctie is eigenlijk al behandeld in deel 3. In het bijzonder in relatie tot de beleidsdoelen uit het BRV, de beleidsnota van de Minister en het natuur-, bos- en waterbeleid...

We trekken bijkomend de aandacht op de onderstaande essentiële kenmerken van dit SP.

Instrumenteel vernieuwend

De voorbije jaren werden door de Vlaamse overheid een aantal instrumenten ontwikkeld (oa de instrumentenkoffers landinrichting/instrumentendecreet) die nog in hun kinderschoenen staan. In dit SP zal, oa binnen de geselecteerde werven, behoefte zijn om deze instrumenten, technieken en werkwijzen samenhangend en innovatief in te zetten. Het kan dan gaan om verbrede verordeningen, PPS-overeenkomsten, planologische ruil en herverkaveling, flankerend beleid landbouw met grondenbanken, bemiddeling, de inzet van RUPs met inrichtingsnota ikv landinrichting spoor 2, groen voor rood oplossingen, het opzetten van fondsen, ...en zoveel meer.

Op zoek naar een overheidsontwikkelaar in het buitengebied

Voor sommige werven zal ook gezocht moeten worden naar één of meerdere partners die als overheidsontwikkelaar kunnen optreden voor vastgoedtransacties, voorfinanciering, herverkaveling, sanering, ... en dit vanuit een open-ruimteperspectief. Voor hardere economische ontwikkelingen zijn tal van ontwikkelaars en financieringsvehikels (OC ANB, POM, autonome gemeentebedrijven, PMV, erfgoedkluis, ...) beschikbaar maar voor projecten zonder winstmarges in de open ruimte is er weinig expertise en animo beschikbaar.

Enkele demoprojecten

Binnen de pijler voorbeeldprojecten op bovenlokaal niveau (25 % van de tijdsbesteding) zal worden ingezet op innoverende projecten die uitvoering geven aan het BRV/RSV en een voorbeeldwaarde hebben op regionaal niveau. Enkele mogelijke voorbeeldprojecten werden hoger reeds omschreven. Bij de projectdefinitie/ selectie zal sterk gewaakt worden over het vernieuwend karakter, het verbeeldend vermogen, de herhaalbaarheid van het concept, ... Kortom de voorbeeldwaarde.

Doel is immers dat deze projecten navolging zouden kennen binnen het project BW (en daarbuiten). De projecten zullen daarom ook ruim worden gecommuniceerd.

Relatie Stad – Buitengebied

Binnen het project BW en binnen dit SP in het bijzonder is de relatie buitengebied - stad van belang. Bijzonder is dat deze aanvraag SP werd geïnitieerd vanuit de buitengebiedgemeenten : Oud-Heverlee, Bertem, Huldenberg. Zij zien hun open ruimte steeds meer als een kernkwaliteit voor bewoners, bedrijven en bezoekers. Een USP. Tegelijk is de relatie met de centrumstad voor hen van belang.

Leuven stapte echter graag mee in dit ook voor hen belangrijk project : groene verbindingen vanuit het centrum naar de wouden, lokaal geproduceerd voedsel in de onmiddellijke omgeving, een airco rondom de stad, bereikbare topnatuurbelevingen als aanvulling op het cultureel toeristisch aanbod, ..

Gewestgrensoverschrijdend

Het SP grenst niet enkel aan Wallonië maar betreft Grez-Doiceau ook actief bij de werking rond een grensoverschrijdende site met een complexiteit die ook vanuit Vlaanderen alleen kan worden opgelost ... Florival, potentieel belangrijke toegangspoort tot het gewestgrensoverschrijdende 'natuurpark Dijlevallei' met omliggende bossen en wouden.

Ingebed in een sterk verhaal

Het project BW beoogt het verbinden en versterken van wouden en valleien. Dit binnen een ruimer aantrekkelijk landschap met mooie woonkernen, dat ook verder wordt versterkt. Van zo'n project gaat

een sterk wervende kracht uit. En dit zowel voor partners en medewerkers als voor bewoners en bezoekers.

Door het SP in te bedden in en af te stemmen met dergelijk sterk verhaal gaat er veel meer wervende kracht vanuit dan van een *stand alone* Strategisch Project.

Tegelijk valt dit SP niet samen met het project BW. Het is voor het ruimere verhaal ‘slechts’ een essentiële schakel :

- Het SP is gefocust op ‘slechts’ 4 gemeenten binnen de BW (dat 14 gemeenten in Vlaanderen omspan)
- Het SP focust op één specifiek werkspoor binnen de aanpak BW : de complexe ruimtelijke (planologische en instrumentele) uitdagingen.
- De andere werksporen binnen BW versterken wel het effect van het SP waardoor de voorbeeldwaarde stijgt. De andere werksporen zijn :
 - de reguliere bos-en natuuruitbreiding door terreinbeheerders,
 - de zelfrealisatie door tal van eigenaars en ondernemers, al dan niet met steun van de Regionale Landschappen
 - de toeristisch-recreatieve branding, inrichting en vermarkting

3. Het strategische project heeft een **integraal karakter**

Planvorming en uitvoering geïntegreerd

Even een karikatuur over het verleden :

- Natuurbeheerders bouwen al jaren aan de uitbreiding van hun domeinen en reservaten via hun klassiek instrumentarium (aankoop- en subsidiebeleid). En op bescheiden schaal ook aan de realisatie van verbindingen tussen de complexen. Dat gebeurt meestal in de groen bestemde gebieden, al of niet geflankeerd door moeizame AGNAS-processen, maar stevast binnen de open ruimte. Hardere bestemmingen, misgroeide “verharde” situaties worden ontweken, wegens : *out of core business*, te duur, te complex, te tijdrovend, onvoldoende kennis van vereiste instrumenten, onvoldoende lokaal maatschappelijke inbedding, ... Essentiële schakels in een robuust netwerk (voor natuur, voor klimaat, voor recreant) ontbreken daardoor.
- Planologen maken bevlogen plannen voor ontharding, dooradering tot zelfs uitbreiding van natuurgebieden. Ze blijven al te vaak steken op planniveau en zijn te vaak aanbodgedreven. Er is geen koppeling met uitvoering en zachte waarden realiseren zichzelf niet, ... De betrokkenheid en interesse van de natuurbeheerders bij dat planologenwerk wat ze als “zweverig” beschouwen, zijn beperkt. De lokale politieke motor slaat onvoldoende aan wegens te weinig terreinuitvoering en een te lange doorlooptijd, ..

Met landinrichtingsprojecten slaagt VLM er wel in, ook in dit gebied, op geïntegreerde wijze planontwikkeling én uitvoering te combineren. Maar op kleine schaal, via vrij lang lopende processen én zonder wervend koepelverhaal.

Het project BW wil daarom dergelijk verhaal wel aanbieden en een structurelere integratie van planvorming en uitvoering bekomen. Via een aanpak van ‘complexe werven’ die geselecteerd worden binnen een visie op de bos, natuur en landbouw onder de koepel van het project BW.

Een hele coalitie reeds actief betrokken

De werven worden getrokken door de procescoördinatoren en de hele coalitie van terreinbeheerders (ANB, Natuurpunt, Regionale landschappen, landbouwers) en de 3 voor planning bevoegde bestuursniveaus (GOP, provincie én gemeenten) zijn actief betrokken. Dergelijke werking is de beste garantie dat inzet van instrumenten, politiek draagvlak en terreinrealisaties elkaar versterken.

Door dergelijke aanpak wordt het paradigma *top down* planning versus *bottom up* realisatie overstegen. Een onafhankelijke procescoördinatie is daarvoor essentieel. Bij voorkeur met grondige kennis van overheidsinstrumenten, hoge affiniteit met natuur, bos en open ruimte en ervaring met de werking van gemeentebesturen (zie ook profielvoorwaarden coördinatie).

Complexe uitdagingen over diverse thema’s

De uitdagingen die binnen de werven voor open ruimte worden aangegaan, zijn zonder meer complex. De waaier aan functies, thema’s die erin aan bod komen is bijzonder groot. De werven omvatten ook meerdere typologieën. Enkele voorbeelden om dit te concretiseren :

- De site Florival is gewestgrensoverschrijdend, is vandaag in handen van een private firma (Exide) en van de Regie der Gebouwen. De site heeft uitzonderlijke erfgoedwaarden die momenteel niet gevaloriseerd worden. De site is industrieel bestemd en heel erg versteend. In functie van een poortontwikkeling zijn herbestemming en ontharding aan de orde. De site is echter historisch sterk verontreinigd en dit op beide gewesten hetgeen een uitdaging vormt om een leefbaar businessplan te maken.

- De site Zoete Waters is vandaag een organisch gegroeide cluster van private recreatieve en openbare ontwikkelingen (horeca, camping/weekendverblijven, speeltuin, sportterreinen...), met weinig samenhang en structuur, weinig poortallure en prestige en een mobiliteitsprobleem. Nochtans schitterend gelegen op een historische plek in de vallei waar Heverleebos, Meerdaalwoud en Dijlevallei mekaar ontmoeten en met een nauwelijks te overschatten toeristisch-recreatief potentieel.
- De Groeve Ganzemans / Kerkeveld is een zandgroeve, cruciaal gelegen binnen de meeste potentievolle landschapsverbinding (tevens ecologische verbinding en recreatieve verbinding) tussen valleien van IJse en Voer en de kernen van respectievelijk Neerijse en Leefdaal. Jarenlange aanslepende strijd tussen actiecomités en ontginners, met tal van procedures Raad van State, gaven hier de aanleiding tot een geaccidenteerd landschap, een momenteel stilliggende groeveactiviteit, een gekend leefgebied van de zeer zeldzame Vroedmeesterpad, ...

4. Het strategische project draagt bij tot een **functionele verwevenheid** in het projectgebied

Functionele verwevenheid is zowel binnen het kadervormende project BW als binnen dit SP van groot belang.

- Zelfs waar de uitdoving, verplaatsing, onteigening, afbraak van een aantal ‘harde’ enclaves in de kerngebieden voor bos en natuur als complexe werf werd geselecteerd, is dit geen *drive* naar monofunctionaliteit. Waterconservering, klimaatregelen, recreatief medegebruik, medegebruik door landbouw, ... leiden ook in deze gebieden tot een multifunctioneel medegebruik naast de hoofdfunctie natuur.
- Dit geldt des te meer voor de werven en voorbeeldprojecten die gelegen zijn in zogenaamde ‘verbindingslandschappen’. Deze landschappen zijn vandaag reeds sterk verweven. Met akkerbouw en weidebouw, holle wegen, bosjes, verspreid erfgoed en ontleen daaraan hun landschappelijke én verbindende waarde. Ze situeren zich tussen Dijlevallei en Voer over het landbouwplateau van Duisburg heen. Ze vallen op door hun golvend, zeer gevarieerd en kleinschalig landschap dat contrasteert met de mooie open landbouwplateaus met hun vergezichten. Deze verbindingslandschappen zijn bij uitstek functioneel verweven en dienen dit te blijven. Het maken van aaneengesloten brede natuurverbindingen is hier veel minder aangewezen dan het versterken van de verweving van natuur-, landbouw-, erfgoedwaarden. De verharding en verstedelijking in deze landschappen wordt teruggeschroefd. De klimaatrobuustheid vergroot (waterconservering, meer koolstofopslag, ...). De connectiviteit voor mens (recreant, landbouwer), fauna (verbinding voor bossoorten, soorten van halfopen landschap maar ook akkersoorten) en water (opvang, infiltratie) staat hier voorop. Om het in gewestplankleuren te zeggen komen geel, groen, blauw en oranje hier volledig verweven voor.
- Onderzoek naar meervoudig gebruik van bebouwd patrimonium zijn binnen dit Strategisch Project eveneens van belang. Dit geldt voor minstens volgende sites La Foresta, abdij site Florival, hoofdgebouw voormalige camping La Hetraie, ..
- Ook het onthaal voor de Brabantse wouden vertrekt maximaal vanuit het principe van verweving. Enerzijds beschouwen we de poorten bij de wouden (zoals bvb Zoete Waters) of de Dijlevallei (zoals bvb Florival) in principe als multifunctioneel met een verweving van toeristische, verblijfsrecreatieve, ecologische, economische, educatieve functies en gaan we niet voor monofunctionele bezoekerscentra in natuur. Anderzijds wordt sterk ingezet op het linken van de -bij uitstek multifunctionele- woonkernen met de wouden en valleien. Door het verbinden van de wouden/valleien met de kernen (via bijkomend bos en groen) en het verbinden van de kernen met de wouden/valleien (via trage wegen).

Het **met elkaar in verband brengen** van verschillende geografische of thematische onderdelen is in dit project verzekerd via de inbedding in het ruimere project BW. En via het leidend principe van afstemming op andere projecten en plannen van actoren dat we hanteren in dit SP. We herhalen dat dit SP focust op één enkel werkspoor binnen de Brabantse Wouden ic de complexere projecten die een degelijke procesvoering, inzet van meerdere instrumenten, (ontwerpend) onderzoek, .. vereisen en daardoor complementair is met de andere werksporen.

We merken ook op dat het projecten Horizon+ en Walden, alhoewel ze beiden uitvoering geven aan de ambities van het project BW, opereren in duidelijk verschillende landschappen met andere vormen van verweving. Daar waar de verweving natuur-wonen in Horizon+ belangrijker is in het perifeer bebouwd landschap ten zuiden van Brussel is de verweving natuur-landbouw belangrijker binnen het projectgebied van Walden.

5. Het strategische project heeft een **hefboomeffect**, het maakt onderdeel uit van of stimuleert een vernieuwingsproces

Onder verwijzing naar de terminologie van art 5 focust dit SP op :

- het vrijwaren of inrichten van openruimtegebieden voor landbouw, natuur en/of bos met aandacht voor verweving van die functies onderling en met andere openruimtefuncties zoals recreatie;
- het behoud of de versterking van de diversiteit en herkenbaarheid of identiteit van het landschap, of het nu om een bebouwd of onbebouwd landschap gaat'

Het project zal daarbij een groot hefboomeffect of multiplicatoreffect hebben op een groter gebied en over een langere termijn. Dit kan worden begrepen vanuit volgende vaststellingen :

- Een ruimere inbedding in het gebiedsgericht project BW dat garandeert dat realisaties een uitstraling zullen hebben in het ruimere gebied BW, uitvoering kan doorlopen na beëindiging van het SP en bekomen werkwijzen, inzichten, .. duurzaam verankerd worden.
- Het SP vertrekt van een gedeelde visie en gedeelde agenda. De ruimere ambitie BW is uitgewerkt (en beschikbaar op vraag) en de specifieke ambities van dit SP is behoorlijk concreet. Voor de complexe werven is een gedeelde longlist beschikbaar die bij de gemeentelijke besluitvorming tot deelname aan dit SP werd betrokken. Voor de bovenlokale projecten zijn mogelijke voorstellen benoemd.
- Zoals onder par 6 (onderstaand) en hoofdstuk 4 (verderop) uiteengezet zal een sterk programmatorische aanpak gevolgd worden met een (rollend) werkprogramma met beslissingsbevoegdheid bij de stuurgroep, een omstandig uitgewerkt projectdocument per project beheerd door de projectcoördinatoren, .. Een programmatorische aanpak is essentieel opdat het project uitvoeringsgericht zou zijn en niet in beleid of plannen zou blijven hangen
- De werk- en overlegstructuren zoals in hoofdstuk 4 uiteengezet zijn ontworpen om leereffecten te benutten en een multiplicatoreffect te hebben. De bovenlokale voorbeeldprojecten worden opgevolgd door een transitiegroep die kennis van elders meebrengt en verworven inzichten en resultaten op zijn beurt uitdraagt naar de eigen gemeente, de Brabantse wouden of Vlaanderen. De lokale realisaties worden opgevolgd binnen een Lerend Netwerk zodat werkzame aanpakken vlot ingekocht en uitgedragen worden. Bij de samenstelling van deze werkgroepen zal specifiek gezocht worden naar externe deskundigen die op basis van ervaring, expertise, ... deze werkgroepen kunnen versterken.
- In het gebied van de Brabantse wouden zijn tal van partijen (VLM, Regionale Landschappen, Terreinbeherende organisaties, ... naast ANB, provincie, gemeenten) actief en is er ruime ervaring in samenwerking met coalities (plan Vliegend Hert, Horizon+, ..) hetgeen garandeert dat de meest geschikte partners met de meest geschikte instrumenten of mogelijkheden vlot bij planvorming én uitvoering zullen kunnen worden betrokken. En dit zonder dubbele financiering of bijkomende overhead.
- In de voorgestelde *governance* is uitdrukkelijk voorzien in afstemming met het SP Horizon+ (in de gemeenten die grenzen aan Walden), met de projectcoördinatie BW en met het Regionaal Landschap. Deze afstemming neemt de vorm aan van het delen van werkplek, regelmatig afstemmingsoverleg en continue gegevensuitwisseling.

6. Het strategische project heeft een **administratief-institutionele complexiteit** die de mogelijkheden van een lokaal bestuur voor de realisatie ervan overstijgt

De mogelijkheden die met deze samenwerking kunnen bereikt worden **overschrijden deze van de lokale besturen maar ook van elke partner afzonderlijk** omwille van de **complexiteit**:

- Lokale besturen komen omwille van gebrek aan middelen en mensen, aan instrumenten, soms aan *know how* niet toe aan grote gebiedsrealisaties binnen de open ruimte.
- Vlaamse actoren beschikken over een aantal instrumenten (zoals bvb VLM) of een performant aankoopbeleid (zoals bvb ANB) maar zijn voor een echte transitie afhankelijk van de lokale besturen. Door hun nabijheid bij de burger ontstaat daar draagvlak, ruimte voor inschakeling van organisaties en ondernemers, extra enthousiasme en gebiedskennis, ..
- Het samenbrengen van lokale en Vlaamse actoren, met provincie als tussenniveau met ervaring op vlak van Strategische Projecten en verantwoordelijk voor uitvoeringsorganisaties als Regionale Landschappen, binnen het project WALDEN doorbreekt deze problematiek. Op basis van volstrekte gelijkwaardigheid zullen de kernactoren in dit project samenwerken. Dit laat toe dat gebiedskennis, *know how*, instrumenten, werkmethoden, financiële middelen voor terreinrealisaties op basis van eenieders sterkten en mogelijkheden zullen worden ingebracht via de werkgroepen (zie verder). En dat ook programmering, prioriteitsstelling, communicatie samen worden aangepakt via een stuurgroep zie verder).

De *governance* structuur en het concept van werking van de coördinatoren (profiel, werkgever, wisselende werkplekken, gezamenlijke aansturing, ...) zijn zo geconcepieerd dat **gedragenheid van het Strategisch Project over besturen en actoren heen** gegarandeerd is en dat de projectwerking (met actieve afstemming op lopende en geplande initiatieven/projecten) nauw aansluit bij het beleid van elke partner :

- Vooreerst werd bij de voorbereiding van dit project veelvuldig overlegd met alle partners en bleek er een groot enthousiasme en eensgezindheid.
- Binnen het wervende koepelverhaal van de BW zal ruim tijd worden gemaakt voor interactie tussen de ruimere werking BW en de specifiekere (qua focus en gebiedsomschrijving) van Walden en voor afstemming met Horizon+. Een leidend principe van het projectvoorstel SP Walden is afstemming met lopende en geplande initiatieven/projecten van alle partners en actoren :
 - zowel binnen de provinciale dienst Ruimtelijke Planning, als binnen het Agentschap Natuur en Bos zal gewaakt worden over afstemming, integratie, vermijden van dubbel werk, verspreiden van kennis en benutten leereffecten, zeer korte lijnen tussen planning/ontwerp en realisatie/uitvoering ...
 - door een nabijheid met de gemeentebesturen, ook door fysieke aanwezigheid en regelmatig overleg met gemeentelijke administratie én gemeentebestuur, zal er naar gestreefd worden dat de projecten nauw aansluiten bij het gemeentelijk beleid en anderzijds nieuw gemeentelijk beleid ontstaat naar aanleiding van projectresultaten.

Een **methodische, onafhankelijke en beslissingsgerichte aanpak** :

- De projectcoördinatoren zullen **onafhankelijk** en **methodisch** moeten werken. Dit betekent dat de projectcoördinatoren geen hiërarchisch aangestuurd personeelslid zijn van de dienst waar zij tewerk gesteld zijn noch een afhankelijkheid hebben van enige andere partner.
Zij stellen zelf hun werkprogramma voor en een aanpak per project. Het werkprogramma wordt finaal vastgelegd door de stuurgroep waarbinnen partners gelijkwaardig zijn.
De aanpak per project wordt opgevolgd en bijgestuurd in Dagelijks bestuur en ruim en voorafgaandelijk besproken in de werkgroepen.
Bij de selectie (zie profielen) wordt gewaakt over de skills en eerdere werkervaringen die vereist zijn om deze onafhankelijkheid en methodische aanpak in een complexe interbestuurlijke context te kunnen waarmaken.
- De projecten, binnen de 3 pijlers, waarop wordt ingezet worden volgens de regels van het **projectmanagement** beschreven in projectdocumenten. Voor elk project is te allen tijde een projectdocument voorhanden met minstens bestaande fysieke en juridische toestand, uitdaging en beoogd resultaat (met timing en mijlpalen), verantwoordelijkheden en rolverdeling, visie op aanpak, bevoegdheden besluitvorming, communicatie- en participatieaanpak, ...

- De verschillende projecten worden samengevat in 3 **werkprogramma's** – één per pijler- waarbij duidelijk gemaakt wordt welke projecten een onderlinge relatie kennen (bvb naar aanpak). De stuurgroep beslist over de programmering (opstarten, tussentijds evalueren, afsluiten) van de projecten.
- Los van de communicatie op projectniveau (cfr fiche per project) is er communicatie over het Strategisch Project als geheel. Daartoe wordt een **communicatieplan** voorgesteld aan en goedgekeurd door de Stuurgroep.

4. Geef een procesmatige beschrijving van het strategische project.

Beoogde projectstructuur en besluitvorming

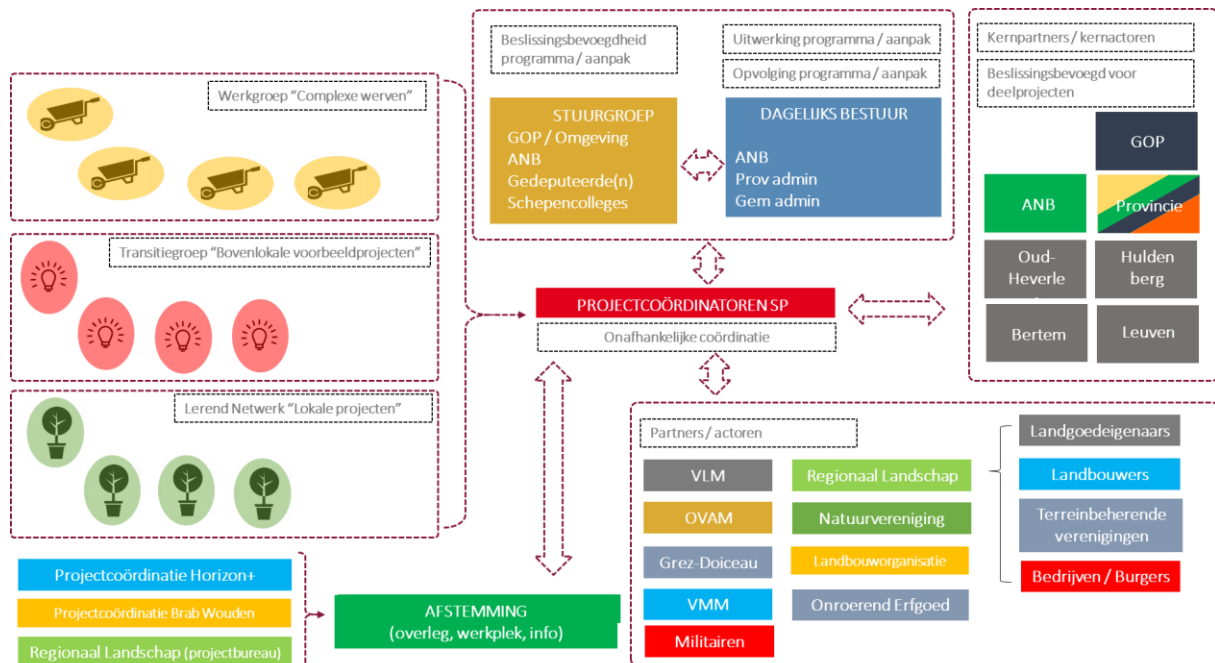
De beoogde projectstructuur, die ook gebruikt werd bij de totstandkoming van deze aanvraag zelf, is in volgende figuur weergegeven. Onderstaand is deze kort toegelicht.

- De kernactoren zijn de 4 gemeenten, ANB, provinciebestuur en GOP. Het SP doet uiteraard geen afbreuk aan de beslissingsbevoegdheid van deze kernactoren voor de deelprojecten/deelaspecten waarvoor zij bevoegd zijn. De stuurgroep treedt niet in hun plaats. Maar het unieke aan dit partnerschap is wel dat de drie bestuursniveaus met bevoegdheden op vlak van ruimtelijke planning en omgevingsvergunningen en de administratie bevoegd voor natuur en bos, ... kernactoren zijn. Voor de kernactoren is een formele beslissing tot deelname en financieel engagement bij deze aanvraag gevoegd.
- De projectcoördinatoren (2 VTE, zie verder) vormen de spil van het SP. Zij sturen de projecten en acties aan en bewaken samenhang, vooruitgang en doelstellingen van de werking over 3 pijlers. Zij vormen de spil voor uitwisseling en afstemming met het project BW, voor kennisuitwisseling met zusterproject Horizon+ (binnen de 4 Zoniënwooldgemeenten) en voor afstemming met initiatieven van de partners en betrokken actoren.. De projectcoördinatoren zullen onafhankelijk werken. Zij rapporteren aan de stuurgroep en worden door de stuurgroep programmatorisch aangestuurd.
- De stuurgroep bestaat uit bestuurders van de 4 gemeenten, provincie, ANB en GOP en is programmatorisch beslissingsbevoegd. Voorbereiding, uitwerking, opvolging van het programma op meer regelmatige basis wordt opgevolgd door het dagelijks bestuur. Dit dagelijks bestuur bestaat uit de partijen vertegenwoordigd in de stuurgroep maar dan op ambtelijk niveau. Het bewaakt tevens de samenwerking tussen de projectcoördinatoren (die administratief ressorteren onder 2 verschillende partners), de tijdsverdeling over de 3 pijlers, de wisselwerking van de coördinatoren met de gemeenten, ...
- De projectcoördinatoren werken voor terreinuitvoering nauw samen met tal van actoren. Het betreft Vlaamse Agentschappen die over instrumenten, bevoegdheden en/of middelen beschikken (bvb VLM, VMM, Agentschap OE, OVAM), middenveldorganisaties (natuurorganisaties, landbouworganisaties) en het Regionaal Landschap. Deze laatste is een bekwame coalitievormer waarmee landgoedeigenaars, landbouwers, terreinbeherende verenigingen, bedrijven, ... bereikt worden. Met Grez-Doiceau wordt contact gehouden voor grensoverschrijdende dossiers (zoals Florival) en met de Militaire overheid voor visievorming in de omgeving van kwartier de Hemptinne. Van beide laatste is een moreel engagement toegevoegd aan deze aanvraag.

Om soepeler te kunnen werken in kleinere werkgroepen, met hogere betrokkenheid van de vele genoemde actoren zal het operationele proces en projectwerk in hoge mate georganiseerd worden via 3 werkgroepen, overeenstemmend met de 3 pijlers binnen de parallelle aanpak :

- De werkgroep ‘**Complexe werven**’ werkt samen rond de complexe werven die worden opgestart (een *longlist* is in deze aanvraag opgenomen). Dit laat toe deskundigen van verschillende actoren gericht te laten samenwerken rond de complexe werven die worden opgenomen en over werven heen kennis te delen (er zijn verschillende werven die uitdagingen gemeen hebben). Wanneer het betrekken van een overheidsontwikkelingsmaatschappij belangrijk is, zal in eerste instantie overleg worden met de POM Vlaams-Brabant. Een verdere opdeling naar kleinere teams kan worden doorgevoerd wanneer nuttig.
- De transitiegroep ‘**Bovenlokale voorbeeldprojecten**’ wordt zo genoemd omdat beoogd wordt projecten te selecteren die een echte transitie betekenen op vlak van de omgang met ruimte, die vernieuwend zijn en daarom een voorbeeldwaarde hebben. Verschillende actoren brengen kennis, instrumenten, beleidsinzichten, .. bij in deze groep maar dragen de resultaten ook uit binnen hun eigen gemeentebestuur of organisatie.

- De groep die de ‘**Lokale projecten**’ opvolgt en mee uitwerkt, hebben we **lerend netwerk** gedoopt. Het van elkaar leren, tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten in interactie met terreineigenaars en -beheerders netwerken, is hier van belang. Kleinere projecten kunnen zo ook inspirerend zijn voor de bureaus. Alleszins gaat van dergelijke werking ook een sterke motivatie uit.

Voorstel governance voor het Strategisch Project

Procesmatige relatie met Brabantse wouden / afstemming op BW en op Horizon+ / relatie met het Regionaal Landschap

Dat dit SP, met behoud van zijn eigen sterk ruimtelijke focus en volstrekt complementair aan de beide andere werksporen binnen het project BW (zie hoger), stevig verknoopt is met de gebiedsgerichte aanpak van de Brabantse wouden in zijn geheel, blijkt uit het volgende :

- De bovenlokale kernactoren binnen het SP, namelijk ANB, GOP en provinciebestuur, zijn ook kernpartner binnen de het project BW (naast Toerisme Vlaanderen)
- De onder actoren genoemde partijen binnen het SP zijn ook partners binnen het project BW. Ze zijn dus niet enkel betrokken binnen het SP maar ook binnen het geheel waardoor schaalvoordelen ontstaan voor het SP en omgekeerd resultaten van het SP kunnen doorwerken naar BW.

Er wordt voorzien in een afstemming van dit SP met het project BW, met het Regionaal Landschap en met Strategisch Project Horizon + (ruimtelijk aansluitend gemeenten en tevens onder de koepel Brabantse Wouden) zoals aangeduid in hogerstaand schema. Deze afstemming bestaat uit :

- Regelmatig overleg / zeer regelmatig contact tussen de coördinatoren van de SP (Horizon+ en Walden), het Regionaal Landschap als uitvoeringspartner en het projectteam BW (momenteel verzekerd door Intoe)
- Het regelmatig delen van de werkplek tussen deze actoren, ic binnen de dienst Ruimtelijke Planning, binnen het Regionaal Landschap of binnen het projectsecretariaat Brabantse wouden
- Het delen van digitale platformen/datasharing, uitwisselen werkmethoden, ..

Daarnaast wordt voorzien in afstemming met lopende/geplande initiatieven/projecten van de partners en betrokken actoren

Timing en mijlpalen

Het Strategisch Project zal, gelet op zijn ambitie, lopen voor de volle 3 jaar, ic de periode 2021-2023.

Er wordt parallel ingezet op de 3 pijlers. De verdeling van de tijdsbesteding van de projectcoördinatoren (en de facto van het ruimere team rondom hen waarbij ook ambtenaren van de 4 gemeenten, ANB en provinciebestuur meewerken) over de 3 pijlers wordt als volgt vast gelegd :

- 50 % van de tijd wordt gewerkt op complexe werven
- 25 % van de tijd wordt gewerkt aan bovenlokale voorbeeldprojecten
- 25 % van de tijd gaat naar ondersteuning van lokale projecten die passen binnen dit SP

Volgende mijlpalen binnen de projectwerking worden vooropgesteld

Q1 2021 : de projectcoördinatoren zijn geworven, de stuurgroep is samengesteld, de werkgroepen starten op

Q2 2021 : intensief overleg met overige partners & opmaak charter voor samenwerking

Q2 2021 : voor de 3 pijlers wordt het werkprogramma opgemaakt voor de periode Q3 2021 tem Q2 2022 / Communicatieplan is opgemaakt

Q3 2021 : opstart projecten / voor alle projecten is een projectdocument beschikbaar (inhoud zie hoger) / realisatiemiddelen zijn voorzien bij kernactoren voor uitvoering

Q2 2022 : publiek (netwerk)evenement voor het volledige project

Q2 2022 : evaluatie tussentijdse resultaten voorbij periode / programmering periode Q3 2022 tem Q2 2023 / projectdocumenten zijn aangevuld en geactualiseerd / communicatieplan is aangevuld en geactualiseerd

Q2 2023 : : publiek (netwerk)evenement voor het volledige project

Q2 2023 : evaluatie tussentijdse resultaten voorbij periode / afwerkingsprogrammering periode Q3Q4 2023 / projectdocumenten zijn aangevuld en geactualiseerd / communicatieplan is aangevuld en geactualiseerd

Q3 Q4 2023 : afwerking lopende projecten / programmering voor verdere aanpak in het kader van BW / eindrapportering

Iedereen is mee, iedereen doet mee (informatie, participatie, mede-uitvoering)

Onder de noemer iedereen is mee (ic de bevolking kent, waardeert en steunt het project) en iedereen doet mee (ic burgers en bedrijven dragen via zelfrealisatie, vrijwilligerswerking, ..) wordt binnen het project BW sterk ingezet op draagvlak en zelfrealisatie. Het bouwen aan de Brabantse wouden is geen loutere overheidstaak. Binnen het project BW vertrekken we van de overtuiging dat bewoners en bedrijven die de vruchten plukken van een prachtige, productieve, gezonde streek daar zelf ook hun steentje toe bijdragen : als ondernemer, als vrijwilliger, als medefinancier, als gastheer voor bezoekers, ...

Deze zelfde logica zal binnen het Strategisch Project worden gehanteerd. Daartoe zal binnen elke pijler en elk project, in de stuurgroep/dagelijks bestuur en door de projectleiding het volgende worden afgewogen (in dalende volgorde) :

- Zelfrealisatie : welke elementen uit een projectvisie (bvb rond een verbindingslandschap of een lokale groene as) kunnen door burgers of bedrijven zelf worden opgenomen. Welk duwtje in de rug hebben ze daarvoor nodig (kennis, financiële ondersteuning, logistiek, ...) ?
- Mederealitatie : welke onderdelen uit een project of plan kunnen in een privaat-publieke samenwerking worden aangepakt en dus mee gerealiseerd worden door private partijen ? hoe kan met publieke middelen een hefboomeffect gegenereerd worden voor de aanbreng van private middelen en inkomsten ?

- Vrijwilligerswerking : rond welke acties is op een zinvolle wijze een vrijwilligerswerking op te zetten. Hoe kan zo'n vrijwilligerswerking duurzaam worden opgezet ? En welke (ondersteunende) rol dienen de overheden daarbij te spelen ?
- Participatie visie / aanpak : op welke wijze en op welk moment kan een ernstige vorm van participatie (consulteren, coproduceren of delegeren (in termen van de participatieladder)) worden georganiseerd. Rond het Zoet Water loopt bvb momenteel een participatief proces georganiseerd door Oud-Heverlee. Participatie kan zowel handelen over het wensbeeld als over de aanpak.
- Informatie / inspraak : op welke wijze en via welke kanalen informeren we omwonenden, de volledige bevolking, onze partners, ... over aanpak, visie, tussentijdse resultaten, ...
Er wordt daarbij maximaal gebruik gemaakt van de bestaande communicatiekanalen van alle partners die dezelfde informatie, al dan niet met eigen accenten, verspreiden.

Informereren, participeren en meewerken zijn daartoe een vast item op de agenda van stuurgroep en hierover wordt een apart logboek bijgehouden.

5. Profiel en taken projectcoördinator (coördinatie)

Het provinciebestuur Vlaams-Brabant én het Agentschap voor Natuur en Bos zullen samen instaan voor de aanwerving van een projectcoördinator (niveau A) en een projectmedewerker (niveau B). De werving gebeurt met betrokkenheid van de 4 gemeenten en GOP. De provincie én het ANB zijn verantwoordelijk voor en dragen de kosten van deze administratieve tewerkstelling (zogenaamd rugzakje personeelslid omvattend oa ICT-kosten, verplaatsingskosten, gangbare overhead, ..).

De projectcoördinator en projectmedewerker (verder samen coördinatieteam genoemd) functioneren evenwel niet hiërarchisch binnen de context van hun werkgever provincie en ANB. Vooreerst wordt bij de werving rekening gehouden met hun vermogen om onafhankelijk en zelfstandig te kunnen werken hetgeen essentieel is voor het welslagen van hun opdracht. Binnen dit SP zijn de kernactoren gelijkwaardig en bevinden ze zich niet in een klassieke relatie 'hogere overheid-lagere overheid'. De coördinator en medewerker zijn onafhankelijke spelverdelers die elke partner betrekken op sterkte.

Ook qua standplaats wordt bewust gekozen voor een model waarbij het coördinatieteam niet enkel welkom is bij elke kernactoren maar de facto ook alternerend, volgens de projectbehoeften en de planning, werkt bij de verschillende kernactoren. Ze hebben dus meerdere standplaatsen : de gemeentelijke administratieve centra, het regiokantoor ANB en het provinciehuis, het departement Omgeving (VAC). Allen gelegen in en rondom Leuven.

De programmatorische leiding (wat te onderscheiden is van de besluitvorming rond een individueel project) van het volledige SP berust bij de Stuurgroep.

Het coördinatieteam heeft zeer regelmatig contact :

- met GOP met oog op kennisuitwisseling met andere SP, bespreking van tussentijdse resultaten, kennisname van beleidsontwikkelingen, ...
- met het Regionaal Landschap omdat zij de breedste blik hebben op het inschakelen van burgers, bedrijven, landbouwers, terreinbeherende verenigingen bij realisaties en -voor kleinere projecten- toegang hebben tot een arbeidersploeg
- met het ondersteunend team Brabantse wouden voor kennisuitwisseling, inpassing van het SP in het ruimere wervende verhaal van de BW, logistieke ondersteuning (bvb GIS, bvb communicatie, bvb logistiek)

Volgende taakomschrijvingen worden momenteel naar voor geschoven :

Taken Projectcoördinator (niveau A)

- Algemene onafhankelijke coördinatie en eerste aanspreekpunt voor kernactoren
- Centrale figuur voor overleg, consultatie en betrekken van actoren
- Opmaak, actualisatie en evaluatie werkprogramma in harmonie met de beleidsvisies van de gemeenten, Vlaanderen, BW, ..
- Overzicht houdend over de procesvoering van alle deelprojecten en hun onderlinge samenhang
- Trekker werkgroep Complexe werven & Trekker transitiegroep Bovenlokale voorbeeldprojecten
- Procesregisseur van de belangrijkste deelprojecten
- Contactpersoon die regelmatig overlegt met en rapporteert aan GOP
- Regelmatig aanwezig bij de kernactoren

Taken Projectmedewerker (niveau B)

- Voorbereiding en verslaglegging vergaderingen Stuurgroep en Dagelijks bestuur
- Voorbereiding uitvoeringsdossier (bestekken, plannen, aanbestedingen, vergunningen, ..)
- Zoeken naar, aanvragen van, opvolgen van subsidiëring deelprojecten
- Trekker Lerend Netwerk Lokale Projecten
- Procesregisseur van toegewezen deelprojecten

- Regelmatig aanwezig bij de kernactoren

Deze taken voor beiden vereisen stevige profielen met eerdere werkervaring. We gaan uit van volgende profielen :

Profiel Projectcoördinator (niveau A)

- Universitair niveau, ruimtelijke ordening én bos/natuur/landschap of gelijkwaardig door ervaring is vereist
- Relevant eerdere werkervaring is belangrijk, ook met een administratieve en coördinerende rol
- Essentiële *personal skills* : organisatievermogen, netwerker, communicatievaardig
- Grondige kennis van de instrumenten van de Vlaamse overheid is een pluspunt
- Affiniteit met beleidsprocessen, werking van gemeentelijke overheden, participatie, ervaring met procesmanagement ... zijn pluspunten
- Gebiedskennis is mooi meegenomen

Profiel Projectmedewerker (niveau B)

- Bachelorniveau, bijvoorbeeld landschapsarchitectuur
- Relevant eerdere werkervaring is belangrijk, ook met een administratieve en coördinerende rol
- Essentiële *personal skills* : organisatievermogen, netwerker, creativiteit
- Ervaring met terreinuitvoering (bestekken, overheidsaanbestedingen, vergunningen, ...) is een onderscheidend criterium
- Affiniteit met bos-en natuurbeheer, landschapsonwerp ... zijn pluspunten
- Gebiedskennis is mooi meegenomen

6. Relatie met Vlaanderen

De relatie met Vlaanderen is binnen dit SP van groot belang.

Immers :

- in dit SP worden belangrijke openruimte-visies en uitdagingen uit het relatief nieuwe BRV-beleid concreet worden geïmplementeerd
- zullen meerdere relatief nieuwe Vlaamse instrumenten uit het omgevingsbeleid worden ingezet waarvoor een sterke Vlaamse betrokkenheid essentieel is
- het SP schrijft zich ook in binnen het gebiedsgericht project BW met voor Vlaanderen belangrijke ambities (bosuitbreiding, Vlaamse parken, ...) dat getrokken wordt door 4 bovenlokale kernpartners (waarvan 3 Vlaamse administraties).

Samenvattend de informatie die hoger reeds werd aangereikt over de werkrelatie met Vlaanderen :

- Betrokkenheid met Vlaanderen verloopt binnen het project BW via ANB, Toerisme Vlaanderen en departement Omgeving/GOP als kernpartners die programma bepalen. De rol van het departement Omgeving/GOP binnen BW werd duidelijk afgelijnd en is gefocust op het werkspoor ruimtelijk complexe vraagstukken.
- Departement Omgeving/GOP werd opgenomen in de stuurgroep SP Walden die beslissingsbevoegdheid heeft inzake programma. Desgewenst en afhankelijk van haar tijdsbeschikbaarheid kan departement/GOP ook opgenomen worden in het Dagelijks Bestuur
- Het coördinatieteam (projectcoördinator & projectmedewerker) organiseren regelmatig contact met GOP met oog op kennisuitwisseling met andere SP, bespreking van tussentijdse resultaten, kennisname van beleidsontwikkelingen, ...en/of nemen omgekeerd deel aan zulk overleg dat vanuit departement/GOP zou worden georganiseerd.
- Tot de wisselende werkplekken van het coördinatieteam behoort ook de werkplaats(en) van het departement/GOP.

De kernactoren van Walden staan daarnaast open voor andere werkvormen om de relatie met Vlaanderen te versterken, de betrokkenheid van departement Omgeving te verzekeren en de kennisuitwisseling en verspreiding van resultaten en inzichten, ... te bevorderen.

7. Begroting / financiële raming van het project

Een **inkomstenbegroting** (voor een periode van 3 jaar) is onderstaand weergegeven.

Oud-Heverlee	20 000 €
Bertem	20 000 €
Huldenberg	20 000 €
Leuven	20 000 €
Provinciebestuur	admin werking 1 VTE niveau A
Provinciebestuur	25 000 €
ANB	25 000 €
ANB	admin werking 1 VTE niveau B
Subsidie SP	300 000 €
 Totaal	 430 000 €

Deze aanvraag geschiedt dus voor het volledige bedrag van 300 000 € gespreid over 3 jaar.

Een **uitgavenbegroting** (voor een periode van 3 jaar) is onderstaand weergegeven.

Loonkosten Niveau A	210 000 €
Loonkosten Niveau B	150 000 €
Werkingskosten VTEs	provincie & ANB (indirecte cofinanciering)
Werkingskosten derden	70 000 €
 Totaal	 430 000 €

In deze begroting is een post werkingskosten derden opgenomen. Vele uitvoerende, ontwerpde, communicatieve, logistieke... taken ter ondersteuning/aanvulling van het coördinatieteam zullen rechtstreeks kunnen worden opgenomen in de reguliere werking of werkingsbudgetten van de 6 kernpartners of binnen de werking van de Brabantse wouden. Maar dit werkingsbudget laat toe voor kritische taken ondersteuning of specifieke capaciteit in te kopen.

Over de besteding van de middelen 'werkingskosten derden' worden afspraken gemaakt in de stuurgroep.

Voor de coördinatie worden geen andere middelen of subsidies aangevraagd.

Voor realisatie en terreinuitvoering waarvoor middelen vereist zijn (terreinaankopen, inrichtingswerken, ontwikkelings-en vastgoedkosten, sanering en afbraak, aanplantingen, ...) zullen tijdig de nodige middelen worden gevraagd in de begrotingen van de kernactoren. Desgevallend wordt gebruik gemaakt van subsidieprogramma's voor uitvoering die beschikbaar zijn bij andere overheden. (oa verwervingssubsidie gekoppeld aan erkenning als SP).

Voor terreinuitvoering waarvoor reguliere subsidiekanalen beschikbaar zijn, zullen tijdig de nodige aanvragen worden gelanceerd.

De **eigen inbreng** door de kernactoren is ernstig. Immers :

- De directe cofinanciering door kernactoren in cash (ic 130 000 €) bedraagt 30 % over het gehele projectbudget of 43 % van de aangevraagde steun.
- De totale cofinanciering, indien ook rekening gehouden wordt met de werkingskosten eigen aan de personeelsleden, bedraagt reeds meer dan 50 % van de aangevraagde steun.
- Daarbij komt uiteraard de werkbijdrage van de kernactoren zelf en hun financieringsinspanningen bij realisatie/uitvoering.

Het hefboomeffect op de verleende subsidie is met andere woorden bijzonder groot.

Verklaring op erewoord door de aanvrager (= één actor).

- Dat er voor de betaling en de werkingskosten van de projectcoördinatie geen subsidie wordt aangevraagd en verkregen op grond van andere wetgeving of reglementering;
- Dat de aanvrager elke wijziging in de personeelsbezetting en de werking van de organisatie onmiddellijk door middel van een aangetekende brief ter kennis zal brengen aan de administratie;
- Dat een boekhouding zal worden bijgehouden, gebaseerd op het minimaal genormaliseerd rekeningstelsel.

ONDERTEKENING (digitaal of te scannen handtekening)

Aanvrager: Provincie Vlaams-Brabant

Naam en functie: Ann Schevenels
gedeputeerde
voor ruimtelijke planning

Handtekening

Datum

13 juli 2020

Hilde Torfs
directeur directie ruimte

Handtekening

Datum

9 juli 2020

Andere actoren van de projectstructuur: handtekening of kopie van de beslissing van bevoegd orgaan.

Andere relevante engagements, verklaringen, beslissingen, overeenkomsten of contracten. Deze kunnen worden nagezonden tot en met 11 september 2020.

ADMINISTRATIEF FORMULIER AANVRAAG STRATEGISCH PROJECT RSV (05.10.2007)

Adresgegevens van de aanvrager

Naam van de contactpersoon	Entiteit Aanvrager	Hoedanigheid Titel	Juridisch statuut aanvrager	Evt. Relevante website(s)	
Hilde Torfs	Provincie Vlaams-Brabant	directeur	bestuur	www.vlaamsbrabant.be	
Adres AANVRAGER	Postcode	Plaats	Telefoon	Fax	e-mail
Provincieplein 1	3010	Leuven	016 26 75 07		ruimtelijkeplanning@vlaamsbrabant.be

Projectstructuur - actoren die deze aanvraag mee hebben ondertekend / beslissing tot deelname hebben genomen

Naam actor	Orgaan	Datum ondertekening	Wie heeft ondertekend	Datum beslissing	
Oud-Heverlee	College van burgemeester en schepenen	23 juni 2020	collegebeslissing	23 juni 2020	
Bertem	College van burgemeester en schepenen	29 juni 2020	collegebeslissing	29 juni 2020	
Huldenberg	College van burgemeester en schepenen	18 juni 2020	gemeenteraadsbeslissing	18 juni 2020	
Leuven	College van burgemeester en schepenen	17 juli 2020	collegebeslissing	17 juli 2020	
Provincie Vlaams-Brabant	deputatie	9 juli 2020	deputatiebeslissing	9 juli 2020	
ANB	directieraad		Beslissing directieraad		

Financiële gegevens - samenvatting

Raming van de totale loonkosten (euro)	Percentage dat door projectstructuur wordt gedragen	Gevraagde subsidie	Aantal personeelsleden	Functie van ieder personeelslid
210.000 euro	20 %	168.000 euro	1	coördinator (1 VTE)
150.000 euro	20 %	120.000 euro	1	projectmedewerker (1 VTE)
Raming van de werkingskosten	Percentage dat door projectstructuur wordt gedragen	Gevraagde subsidie		
70.000 euro	83 %	12.000 euro		

Financieel - administratieve gegevens

AANVRAGER	Rekening-nummer	Bank	Subsidieperiode (aantal jaar)	Totaalbedrag subsidie (3 jaar)
Provincie Vlaams-Brabant	BE56 0910 1061 7788	Belfius	3 jaar	300.000 euro